

Monitor voorbereiding passend onderwijs

Rapportage over meting 2

Uitgevoerd door Ecorys en Panteia in opdracht van:
Schoolinfo; het ministerie van OCW; PO-Raad; VO-Raad; AVS; Ieder(in);
onderwijsvakbonden AOb, CNVO, FvOv; ouderorganisaties Ouders & COO, VOO, Balans.

Rotterdam/Zoetermeer, 6 juni 2014

Inhoudsopgave

Deel A: Samenvatting

Deel B: Rapport ouders meting 2

Deel C: Rapport personeel meting 2

A: Samenvatting

Samenvatting van de uitkomsten van de enquêtes onder ouders en personeel

Kernvraag van de Monitor Voorbereiding Passend Onderwijs is in hoeverre ouders en onderwijs-personeel¹ geïnformeerd zijn over en voorbereid zijn op de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014. Hiertoe zijn internetenquêtes uitgevoerd onder ouders en personeel, op twee meetmomenten: in februari en in mei 2014. In mei was de respons 23.656 onder ouders en 8.724 onder personeel. Hieronder volgt een beknopte weergave van de belangrijkste uitkomsten van de tweede meting (mei) en van de ontwikkelingen tussen meting 1 en meting 2.

Zijn ouders en personeel beter op de hoogte van (de veranderingen in het kader van) de invoering van passend onderwijs?

Het feit dat passend onderwijs wordt ingevoerd, dringt tot steeds meer *ouders* door.

Net als in februari geldt in mei dat hoe directer de invoering van passend onderwijs hun kind raakt, hoe beter ouders op de hoogte zijn van de invoering. Ouders met een kind dat extra ondersteuning krijgt in het onderwijs weten in de regel van de invoering van passend onderwijs per 1 augustus. Zo is tussen de 80 en de 90 procent van de ouders met een lgf-kind op de hoogte van de invoering. Dat geldt minder voor ouders met kinderen zonder (specifiek bekostigde) ondersteuning. Daarvan weet ongeveer 60 procent dat passend onderwijs ingevoerd gaat worden. Verder blijken in mei meer ouders op de hoogte van de invoering van passend onderwijs dan in februari.

Voor de meeste categorieën *onderwijspersoneel* lijkt tussen februari en mei weinig veranderd in de mate waarin zij zich zichzelf op de hoogte vinden van de veranderingen die aanstaande zijn. We zien wel enige vooruitgang op dit gebied in het (voortgezet) speciaal onderwijs en onder schoolleiders. Groepen personeel die toch al bovengemiddeld op de hoogte waren (begeleiders, schoolleiders), zijn nu vaak nog beter op de hoogte. Maar de grootste groepen respondenten (leraren in regulier basis- en voortgezet onderwijs) zijn in mei niet significant beter op de hoogte dan in februari.

Verandert er iets?

Tussen februari en mei neemt het percentage *ouders* af dat zegt niet te weten wat de gevolgen van de invoering van passend onderwijs voor hun kind zullen zijn. Het aandeel van de ouders dat van mening is dat de invoering van passend onderwijs niet direct gevolgen zal hebben voor hun eigen kind, is tussen februari en mei gegroeid. In mei ligt dat op ongeveer 40 procent voor ouders met een lgf-kind, 50 procent voor ouders met een kind met andere vorm van ondersteuning en bijna tweede derde van de ouders van kinderen zonder ondersteuning. Ouders van lgf-kinderen geven (zowel februari als mei) het vaakst aan dat de invoering van passend onderwijs veranderingen teweeg zal gaan brengen voor hun eigen kind.

We zien tussen februari en mei dat steeds *meer leraren* (in voortgezet en speciaal onderwijs) en onderwijsassistenten verwachten dat er *weinig* verandert voor henzelf en de school door de invoering van passend onderwijs; dat aandeel is gedaald tot zo'n 25-30% voor deze groepen. De overige categorieën personeel (o.a. begeleiders, schoolleiders) laten hierin geen verandering zien.

Informatiekanalen

De meeste informatie over de invoering van passend onderwijs doen *ouders* nog steeds op via de media, maar ouders geven in mei vaker dan in februari aan dat ze ook informatie via de school hebben gekregen (directie, leraar of begeleider).

Ouders worden in mei net als in februari het liefst geïnformeerd door actoren die relatief dichtbij hen staan: de eigen school, de eigen docent/mentor of, in geval van ouders met een lgf-kind, ook de ambulant begeleider. Daarbij geven ouders van lgf-kinderen vaker aan behoefte te hebben aan informatie-overdracht via een persoonlijk gesprek, ouders met kinderen zonder ondersteuning geven de voorkeur

¹ Van het personeel zijn bevraagd: schoolleiders, leraren, onderwijsassistenten, intern en ambulant begeleiders, zorgcoördinatoren, schoolmaatschappelijk werkers.

aan een folder/nieuwsbrief, en voor ouders van kinderen met een andere ondersteuning dan lgf zijn beide kanalen even wenselijk.

Ouders, en dan met name ouders van een lgf kind, hebben over het algemeen een goed beeld van waar ze op school informatie zouden kunnen halen over de invoering van passend onderwijs. Tegelijkertijd geeft nog steeds een kwart van de ouders met een lgf-kind aan niet te weten bij wie ze daarvoor terecht moeten, dit geldt nog iets vaker voor vo ouders dan voor po ouders.

De overgrote meerderheid van ouders (80 tot 90 procent) is op de hoogte bij wie ze op school kunnen aankloppen als ze het idee hebben dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft. Hierin hebben zich tussen februari en mei geen veranderingen voorgedaan.

Onder *personeel* is de vakbond als informatiekanal in mei iets belangrijker dan in februari. Maar met afstand is voor de leraren de schoolleiding de belangrijkste bron van informatie over passend onderwijs. Leraren die de afgelopen drie maanden zijn geïnformeerd door hun schoolleiding, vinden zich iets beter op de hoogte. Dat neemt niet weg dat ook van deze groep ongeveer de helft zich niet of 'enigszins' op de hoogte vindt van de veranderingen op school en voor henzelf.

Informatiebehoeften

Ouders spreken in mei op minder grote schaal dan in februari de behoefte uit aan aanvullende informatie over de invoering van passend onderwijs. Dat neemt niet weg dat ouders in mei nog steeds in meerderheid behoefte hebben aan aanvullende informatie. Ouders van een lgf-kind of van een kind met een andere vorm van ondersteuning willen daarbij (zowel in het po als vo) het liefst geïnformeerd worden over de ondersteuning aan hun eigen kind. Ouders van een kind dat geen ondersteuning nodig heeft, hebben met name behoefte aan informatie over de gevolgen van de invoering van passend onderwijs voor de klas van hun eigen kind. Tussen februari en mei is er sprake van een lichte stijging van het aandeel van deze informatiewens.

We zien dat onder *personeel* de behoefte aan specifieke informatie is afgenomen bij schoolleiders, wat erop duidt dat zij voldoende op de hoogte zijn. Bij het overige personeel zien we die ontwikkeling veel minder; daar bestaan grosso modo dezelfde behoeften als in februari.

Zijn ouders en personeel beter voorbereid op de invoering?

Tussen februari en mei is het gevoel (totaal) onvoorbereid te zijn op de invoering van passend onderwijs afgenomen voor alle groepen *ouders*. Het aandeel ouders dat zich (totaal) onvoorbereid voelt, is gedaald tussen de eerste en tweede meting naar 10 à 20 procent in het po (afhankelijk van wel of geen ondersteuning) en naar 20 à 30 procent in het vo. Overigens is de stijging van het aandeel ouders dat zich helemaal voorbereid voelt maar beperkt. In mei geeft een minderheid van de ouders, minder dan twintig procent, aan zich (helemaal) voorbereid te voelen op de invoering van passend onderwijs. Wanneer leerlingen nu nog recht op lgf hebben, moet de school de ouders informeren over hoe de ondersteuning aan het kind per 1 augustus geregeld gaat worden. Hierin is tussen februari en mei vooruitgang geboekt. Het deel van de po-ouders met een lgf-kind dat nog niet in contact was geweest met de school over de situatie vanaf 1 augustus, is gedaald van de helft naar een derde tussen februari en mei. Voor het vo betrof dat een daling van twee derde naar de helft. Overigens geeft nog steeds een minderheid van één op zes à zeven ouders in mei aan dat de situatie vanaf 1 augustus voor hun kind reeds bekend en geregeld is.

Is *personeel* in mei beter voorbereid op de invoering van passend onderwijs dan in februari? Over de hele linie is er geen verschil: ongeveer de helft vindt de school tamelijk of zeer goed voorbereid, en iets minder (43% in februari, 45% in mei) zichzelf. Wel zien we dat ambulant en intern begeleiders nu significant beter voorbereid zijn op individueel niveau dan drie maanden geleden. De school is nu beter voorbereid dan 3 maanden geleden volgens schoolleiders en ambulant begeleiders.

Ook hier zien we dat de 'specialisten', die intensief met leerlingen met ondersteuningsbehoeften te maken hebben, een positieve trend laten zien, maar dat de grootste groep (leraren) niet beter of slechter voorbereid is dan drie maanden geleden.

Evenals in meting 1 zijn er enkele samenwerkingsverbanden (toen 4, nu 6) die meer dan 10% beter of slechter dan gemiddeld op de hoogte en voorbereid zijn. Er is echter geen structurele voor- of achterhoede, als de uitkomsten van februari en mei vergeleken worden.

Activiteiten tussen februari en mei

In de periode februari-mei heeft 86% van de schoolleiders naar eigen zeggen de leraren geïnformeerd (68% ook al daarvoor) over de invoering van passend onderwijs. 69%(PO)/65%(VO) heeft ook ouders geïnformeerd.

In de week van 24 tot en met 28 maart was het de week van het passend onderwijs. In deze week organiseerde een groot aantal scholen, samenwerkingsverbanden en onderwijsorganisaties activiteiten om ouders en leraren te informeren over passend onderwijs.

Van de *ouders* van een lgf-kind en de ouders van een kind met een andere vorm van ondersteuning had ongeveer één op de vijf iets gehoord of gelezen over de week, in het po net iets vaker dan in het vo. Tussen de 5 en 10 procent van alle ouders geeft aan dat ze tijdens de week van passend onderwijs actief zijn benaderd met informatie over passend onderwijs. Een klein deel (minder dan 10 procent) van de respondenten die aangaven gehoord te hebben van de week van passend onderwijs heeft ook daadwerkelijk deelgenomen aan een activiteit.

De week van de passend onderwijs is voor grote groepen *leraren* onbekend: voor bijna de helft van de basisschoolleraren en voor 2/3 van de vo-leraren. Van de scholen waar respondenten meededen in de enquête heeft 18% een activiteit in die week georganiseerd. Dit heeft nauwelijks invloed op de mate van voorbereiding onder personeel.

Nabije toekomst

Van de schoolleiders zegt 72% dat hun school zeker of waarschijnlijk de leraren in juni en juli nader gaat informeren. Daarnaast gaat 58% in het PO en 68% in het VO ook de ouders (verder) informeren in juni en juli.

Wanneer leerlingen nu nog recht op lgf hebben, moet de school de ouders informeren over hoe de ondersteuning aan het kind per 1 augustus geregeld gaat worden. Hierin is tussen februari en mei vooruitgang geboekt. Het deel van de po-ouders met een lgf-kind dat nog niet in contact was geweest met de school over de situatie vanaf 1 augustus, is gedaald van de helft naar een derde tussen februari en mei. Voor het vo betrof dat een daling van twee derde naar de helft. Overigens geeft nog steeds een minderheid van één op zes à zeven ouders in mei aan dat de situatie vanaf 1 augustus voor hun kind reeds bekend en geregeld is.

B: rapport ouders meting 2

Opdrachtgever: Schoolinfo

Rotterdam, 6 juni 2014

Monitor Voorbereiding Passend Onderwijs: Ouders meting 2

Conceptrapport

Opdrachtgever: Schoolinfo

Sjerp van der Ploeg
Lisa van Beek

Rotterdam, 28 mei 2014

Over Ecorys

Met ons werk willen we een zinvolle bijdrage leveren aan maatschappelijke thema's. Wij bieden wereldwijd onderzoek, advies en projectmanagement en zijn gespecialiseerd in economische, maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkeling. We richten ons met name op complexe markt-, beleids- en managementvraagstukken en bieden opdrachtgevers in de publieke, private en not-for-profitsectoren een uniek perspectief en hoogwaardige oplossingen. We zijn trots op onze 80-jarige bedrijfsgeschiedenis. Onze belangrijkste werkgebieden zijn: economie en concurrentiekracht; regio's, steden en vastgoed; energie en water; transport en mobiliteit; sociaal beleid, bestuur, onderwijs, en gezondheidszorg. Wij hechten grote waarde aan onze onafhankelijkheid, integriteit en samenwerkingspartners. Ecorys-medewerkers zijn betrokken experts met ruime ervaring in de academische wereld en adviespraktijk, die hun kennis en best practices binnen het bedrijf en met internationale samenwerkingspartners delen.

Ecorys Nederland voert een actief MVO-beleid en heeft een ISO14001-certificaat, de internationale standaard voor milieumanagementsystemen. Onze doelen op het gebied van duurzame bedrijfsvoering zijn vertaald in ons bedrijfsbeleid en in praktische maatregelen gericht op mensen, milieu en opbrengst. Zo gebruiken we 100% groene stroom, kopen we onze CO₂-uitstoot af, stimuleren we het ov-gebruik onder onze medewerkers, en printen we onze documenten op FSC- of PEFC-gecertificeerd papier. Door deze acties is onze CO₂-voetafdruk sinds 2007 met ca. 80% afgenomen.

ECORYS Nederland BV
Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com
K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Samenvatting	7
3	Resultaten	9
3.1	Vooraf	9
3.2	Betrokkenheid ouders bij passend onderwijs	9
3.3	Bekendheid invoering van passend onderwijs	11
3.4	Veranderingen voor invoering passend onderwijs: verwachtingen ouders	15
3.5	Voorbereid op invoering passend onderwijs	16
3.6	Informatiebehoefte van ouders	17
3.7	Bekendheid met beschikbare informatiebronnen op school van het kind	21
3.8	Ondersteuning lgf-kinderen	23
3.9	De week van passend onderwijs	24
3.10	Verschillen tussen samenwerkingsverbanden	26
4	Aanpak en verantwoording	27

1 Inleiding

Op 1 augustus 2014 wordt de Wet Passend Onderwijs van kracht. Op 18 december 2013 heeft Staatssecretaris Dekker het eindadvies van de Evaluatie- en adviescommissie Passend Onderwijs (ECPO) over de stand van de invoering aan de Kamer aangeboden. Een belangrijke conclusie daaruit was dat ouders en leraren nog onvoldoende worden betrokken, terwijl zij juist belangrijke partners zijn voor het succes van passend onderwijs. De staatssecretaris heeft aangegeven dat er een monitor komt om de stand van zaken zowel landelijk als per samenwerkingsverband in kaart te brengen.

Die monitor is een gezamenlijk product van OCW, de PO-raad, VO-raad, CNVO, AOB, AVS en de landelijke ouderorganisatie(s). Daarvoor is een bestuurlijke werkgroep ingericht die opdracht heeft gegeven aan Schoolinfo om deze monitor uit te voeren. Schoolinfo heeft Ecorys en Panteia als onderaannemers ingehuurd. Ecorys verzorgt daarbij de metingen onder de ouders, Panteia de meting onder het personeel (alook de technische en helpdesk-ondersteuning bij de online vragenlijst voor ouders).

In februari 2014 is de eerste meting van de monitor uitgevoerd¹. Uit deze meting bleek onder meer dat de informatiebehoefte over passend onderwijs onder ouders groot is, zowel onder ouders van kinderen met een ondersteuningsbehoefte als ouders van kinderen zonder ondersteuningsbehoefte en dat veel ouders met een lgf-kind nog niet met de school in contact waren over hoe de situatie per 1 augustus er voor hen uit zou gaan zien. Op grond van de uitkomsten hebben de gezamenlijke organisaties scholen opgeroepen extra aandacht te besteden aan de informatievoorziening aan ouders en in het bijzonder de ouders van lgf-kinderen zo spoedig mogelijk persoonlijk te informeren over de situatie vanaf 1 augustus 2014 (ook als er voorlopig nog geen verandering in de wijze van ondersteuning zou zijn).

In deze voorliggende rapportage van de monitor presenteren we de landelijke resultaten van de tweede meting onder ouders en zetten die naast de resultaten uit de eerste meting om na te gaan welke ontwikkelingen zich hebben voorgedaan. Voor de tweede meting zijn zowel ouders bevraagd die in eerste meting reeds geënquêteerd waren als ouders die via een nieuwe steekproef zijn benaderd.

In hoofdstuk 2 presenteren we een samenvatting van de belangrijkste resultaten. In hoofdstuk 3 komen de resultaten van de eerste en tweede enquête uitgebreid aan bod. De aanpak van het onderzoek en details over de steekproef en respons worden besproken in hoofdstuk 4.

¹ Ploeg, van der, S. en L. van Beek. 2014. *Monitor Voorbereiding Passend Onderwijs: Ouders meting 1*, Rotterdam: Ecorys. Van der

2 Samenvatting

We geven hier een samenvatting van de belangrijkste resultaten. We onderscheiden in het onderzoek steeds de resultaten naar soort samenwerkingsverband (po en vo) en drie groepen ouders: ouders met een kind dat ondersteuning krijgt via leerling-gebonden financiering (lgf of een rugzak), ouders met kind met een andere vorm van ondersteuning in het onderwijs (sbao, so, vso, pro, lwoo), en ouders met een kind zonder ondersteuning. Verder maken we een vergelijking tussen de uitkomsten uit de meting in februari en de meting in mei.

In totaal 23656 ouders hebben de enquête ingevuld. Dat betrof 11630 ouders die in mei voor de eerste keer zijn benaderd (een responspercentage van 29 procent) en 12026 ouders die reeds in februari hadden meegedaan en in mei voor de tweede keer zijn benaderd (een responspercentage van 47 procent). Het responspercentage ligt daarmee onder dat van februari maar is nog steeds hoog en levert voldoende respons voor de analyses onder de verschillende oudergroepen.

Net als in februari geldt in mei nog steeds dat hoe directer de invoering van passend onderwijs hun kind raakt, hoe beter ouders op de hoogte zijn van de invoering. Ouders met een kind dat extra ondersteuning krijgt in het onderwijs weten in de regel van de invoering van passend onderwijs per 1 augustus. Zo is tussen de 80 en de 90 procent van de ouders met een lgf-kind op de hoogte van de invoering. Dat geldt logischerwijs minder voor ouders met kinderen zonder (specifiek bekostigde) ondersteuning. Daarvan weet ongeveer 60 procent dat passend onderwijs ingevoerd gaat worden. Verder blijken in mei meer ouders op de hoogte van de invoering van passend onderwijs dan in februari. Het feit dat passend onderwijs wordt ingevoerd, dringt tot steeds meer ouders door.

De meeste informatie over de invoering van passend onderwijs doen ouders in zowel februari als mei op via de media, maar ouders in mei geven ook vaker dan in februari aan dat ze informatie via de school hebben gekregen (directie, leraar of begeleider).

Tussen februari en mei neemt het percentage ouders af dat zegt niet te weten wat de gevolgen van de invoering van passend onderwijs voor hun kind zullen zijn. Dat komt overeen met de bevinding dat ouders beter geïnformeerd raken. Het aandeel van de ouders dat van mening is dat de invoering van passend onderwijs niet direct gevolgen zal hebben voor hun eigen kind, is tussen februari en mei gegroeid. In mei ligt dat op ongeveer 40 procent voor ouders met een lgf-kind, 50 procent voor ouders met een kind met andere vorm van ondersteuning en bijna tweede derde van de ouders van kinderen zonder ondersteuning. Ouders van lgf-kinderen geven (zowel februari als mei) het vaakst aan dat de invoering van passend onderwijs veranderingen teweeg zal gaan brengen voor hun eigen kind.

Tussen februari en mei is het gevoel (totaal) onvoorbereid te zijn op de invoering van passend onderwijs afgenomen voor alle groepen ouders. Het aandeel ouders dat zich (totaal) onvoorbereid voelt, is gedaald tussen de eerste en tweede meting naar 10 à 20 procent in het po (afhankelijk van wel of geen ondersteuning) en naar 20 à 30 procent in het vo. Overigens is de stijging van het aandeel ouders dat zich helemaal voorbereid voelt maar beperkt. In mei geeft een minderheid van de ouders, minder dan twintig procent, aan zich (helemaal) voorbereid te voelen op de invoering van passend onderwijs.

Wanneer leerlingen nu nog recht op lgf hebben, moet de school de ouders informeren over hoe de ondersteuning aan het kind per 1 augustus geregeld gaat worden. Hierin is tussen februari en mei

voortgang geboekt. Het deel van de po-ouders met een lgf-kind dat nog niet in contact was geweest met de school over de situatie vanaf 1 augustus, is gedaald van de helft naar een derde tussen februari en mei. Voor het vo betrof dat een daling van twee derde naar de helft. Overigens geeft nog steeds een minderheid van één op zes à zeven ouders in mei aan dat de situatie vanaf 1 augustus voor hun kind reeds bekend en geregeld is.

Ouders spreken in mei op minder grote schaal dan in februari de behoefte uit aan aanvullende informatie over de invoering van passend onderwijs. Dat neemt niet weg dat ouders in mei nog steeds in meerderheid behoefte hebben aan aanvullende informatie. Dat geldt in mei voor ongeveer twee derde van de ouders van kinderen met ondersteuning (lgf of anders) en voor de helft van de ouders van kinderen zonder ondersteuning. Ouders van een lgf-kind of van een kind met een andere vorm van ondersteuning willen daarbij (zowel in het po als vo) het liefst geïnformeerd worden over de ondersteuning aan hun eigen kind. Ouders van een kind dat geen ondersteuning nodig heeft, hebben met name behoefte aan informatie over de gevolgen van de invoering van passend onderwijs voor de klas van hun eigen kind. Tussen februari en mei is er sprake van een lichte stijging van het aandeel van deze informatiewens.

Ouders worden in mei net als in februari het liefst geïnformeerd door actoren die relatief dichtbij hen staan: de eigen school, de eigen docent/mentor of, in geval van ouders met een lgf-kind, ook de ambulant begeleider. Daarbij geven ouders van lgf-kinderen vaker aan behoefte te hebben aan informatie-overdracht via een persoonlijk gesprek, ouders met kinderen zonder ondersteuning geven de voorkeur aan een folder/nieuwsbrief, en voor ouders van kinderen met een andere ondersteuning dan lgf zijn beide kanalen even wenselijk.

Ouders, en dan met name ouders van een lgf kind, hebben over het algemeen een goed beeld van waar ze op school informatie zouden kunnen halen over de invoering van passend onderwijs. Tegelijkertijd geeft nog steeds een kwart van de ouders met een lgf-kind aan niet te weten bij wie ze daarvoor terecht moeten, dit geldt nog iets vaker voor vo ouders dan voor po ouders. De overgrote meerderheid van ouders (80 tot 90 procent) is op de hoogte bij wie ze op school kunnen aankloppen als ze het idee hebben dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft. Hierin hebben zich tussen februari en mei geen veranderingen voorgedaan.

In de week van 24 tot en met 28 maart was het de week van het passend onderwijs. In deze week organiseerde een groot aantal scholen, samenwerkingsverbanden en onderwijsorganisaties activiteiten om ouders en leraren te informeren over passend onderwijs. Van de ouders van een lgf kind en de ouders van een kind met een andere vorm van ondersteuning had ongeveer één op de vijf iets gehoord of gelezen over de week, in het po net iets vaker dan in het vo. Tussen de 5 en 10 procent van alle ouders geeft aan dat ze tijdens de week van passend onderwijs actief zijn benaderd met informatie over passend onderwijs. Een klein deel (minder dan 10 procent) van de respondenten die aangaven gehoord te hebben van de week van passend onderwijs heeft ook daadwerkelijk deelgenomen aan een activiteit.

3 Resultaten

3.1 Vooraf

We presenteren net als bij de eerste meting is gedaan, de resultaten uit de enquête steeds uitgesplitst naar het soort samenwerkingsverband (po en vo) en drie groepen ouders:

1. ouders met een kind dat ondersteuning krijgt via leerlinggebonden financiering (afgekort met 'lgf' ook wel 'rugzak' genoemd);
2. ouders met kind met een andere vorm van ondersteuning in het onderwijs (sbao, so, vso, pro, lwoo);
3. ouders met een kind zonder ondersteuning.²

De informatie over lgf en wel of geen ondersteuningsbehoefte is gebaseerd op de bekostigingsgegevens van DUO. De indeling naar soort samenwerkingsverband (po, vo) is gebaseerd op de gegevens van de schoolvestiging waarbij de leerling in BRON staat geregistreerd.

Verder presenteren we de uitkomsten van beide metingen steeds in drie kolommen:

Feb 2014 (1^e keer): de uitkomsten van de meting in februari 2014 (toen iedereen voor de eerste keer meedeelde aan de enquête);

Mei 2014 (1^e keer): de uitkomsten van de tweede meting in mei 2014 onder een nieuwe steekproef van ouders (en die dus voor de eerste keer meedoen);

Mei 2014 (2^e keer): de uitkomsten van de tweede meting in mei 2014 onder ouders die ook al hebben deelgenomen aan de eerste meting (en die dus voor de tweede keer meedoen).

In Tabel 3.1 presenteren we een overzicht van de verdeling van de ouders over het soort samenwerkingsverband en de beide metingen. Tijdens de tweede meting ligt de absolute respons lager dan tijdens de eerste meting: 11933 in po en 11724 in vo. Doordat de respons voor de eerste meting veel hoger was dan verwacht, zijn voor de twee meting ook veel minder ouders benaderd. Een uitgebreide responsanalyse is opgenomen in paragraaf 4.

Tabel 3.1 Respons naar soort swv en meetmoment (aantallen)

	PO			VO		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1 ^e keer)	Mei 2014 (2 ^e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1 ^e keer)	Mei 2014 (2 ^e keer)
Aantal ouders	21149	5455	6478	19340	6176	5548

3.2 Betrokkenheid ouders bij passend onderwijs

Aan de ouders is gevraagd of, en zo ja hoe, ze op de een of andere manier formeel betrokken zijn bij de invoering van passend onderwijs op de school van hun kind. Deze ouders hebben uiteraard ten opzichte van andere ouders een informatievoorsprong.

² We presenteren de resultaten steeds uitgesplitst naar deze drie groepen ouders. We presenteren geen resultaten voor de totale groep ouders omdat de we dan zouden moeten wegen waardoor de antwoorden van relevante groepen ouders (namelijk ouder met lgf-kinderen of kinderen met andere ondersteuning) dan nauwelijks uit de verf komen.

Tabel 3.2 Po Betrokken bij de invoering van passend onderwijs? (percentages)*

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Nee (behalve algemeen contact en overleg)	81	84	89	85	91	90
Ja als lid van de (G)MR	4	3	3	3	3	4
Ja als lid van de ondersteuningsplanraad (OPR of VOPR)	1	2	1	0	0	0
Ja, als lid van een klankbordgroep	1	3	1	1	1	1
Anders	14	9	7	10	5	5
Totaal (N)	100 (7322)	100 (1896)	100 (6405)	100 (943)	100 (6368)	100 (2616)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Tabel 3.3 Vo- Betrokken bij de invoering van passend onderwijs? (percentages)*

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Nee (behalve algemeen contact en overleg)	87	90	93	90	96	93
Ja als lid van de (G)MR	1	1	1	1	1	0
Ja als lid van de ondersteuningsplanraad (OPR of VOPR)	0	1	0	1	0	0
Ja, als lid van een klankbordgroep	2	2	1	1	1	2
Anders	10	6	5	8	2	4
Totaal (N)	100 (5630)	100 (1802)	100 (5432)	100 (2963)	100 (7440)	100 (1411)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Het gros van de ouders geeft aan, net als bij de meting in februari, dat ze niet formeel betrokken zijn bij de invoering van passend onderwijs op de school van hun kind. Een paar procent van de ouders is, doordat ze lid zijn van de (G)MR, de (voorlopige) ondersteuningsplanraad, de klankbordgroep e.d. waarschijnlijk beter ingevoerd in het onderwerp passend onderwijs dan de rest van de ouders. Ouders die deelnamen aan de nieuwe meting scoren niet beduidend anders op de vraag dan de ouders die deelnamen aan de meting in februari.

3.3 Bekendheid invoering van passend onderwijs

Een substantieel deel van de ouders die voor de eerste keer worden geënquêteerd weet niet dat passend onderwijs ingevoerd gaat worden per 1 augustus (Tabel 3.4 en Tabel 3.5). Het percentage ouders dat niet op de hoogte is van de invoering is voor de diverse onderscheiden groepen ouders lager geworden tussen februari en mei. Blijkbaar dringt het feit dat passend onderwijs wordt ingevoerd door tot steeds meer ouders. Van de ouders met kinderen zonder (specifiek bekostigde) ondersteuning in het onderwijs was in de februari-meting bijna de helft niet bekend met de invoering (49 procent in het po en 57 procent in het vo). Dat lag bij de respondenten die voor de eerste keer deelnamen aan de mei-meting lager (met respectievelijk 39 en 46 procent). Ouders met een lgf-kind blijken in de regel veel beter op de hoogte van de invoering.

De meeste informatie over de invoering van passend onderwijs doen ouders in zowel februari als mei op via de media, maar ouders in mei geven ook vaker aan dat ze informatie via de school hebben gekregen (directie, leraar of begeleider).

Tabel 3.4 Po- Weten ouders die voor de eerste keer ondervraagd worden dat passend onderwijs ingevoerd gaat worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Nee	16	12	33	25	49	39
Ja, daar heb ik via de media (bijvoorbeeld tv, krant, radio) over gehoord of gelezen	49	45	42	46	33	37
Ja, daar heb ik via via (andere ouders, familie, kennissen) over gehoord	8	11	7	9	7	9
Ja, daar heb ik informatie over gekregen van de directie van de school van mijn kind	31	37	25	32	15	20
Ja, daar heb ik informatie over gekregen van de leraar/lerares van mijn kind	21	30	9	10	4	5
Ja, daar heb ik zelf informatie over opgezocht	17	20	9	10	5	6
(N)	(6791)	(1896)	(6604)	(943)	(6211)	(2616)

Tabel 3.5 Vo- Weten ouders al dat passend onderwijs ingevoerd gaat worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Nee	26	18	48	47	57	46
Ja, daar heb ik via de media (bijvoorbeeld tv, krant, radio) over gehoord of gelezen	53	51	35	35	34	43
Ja, daar heb ik via via (andere ouders, familie, kennissen) over gehoord	6	9	5	6	4	8
Ja, daar heb ik informatie over gekregen van de directie van de school van mijn kind	18	24	14	13	5	7
Ja, daar heb ik informatie over gekregen	12	21	7	6	2	2

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
van de leraar/lerares van mijn kind						
Ja, daar heb ik zelf informatie over opgezocht	11	13	6	6	3	5
(N)	(5298)	(1802)	(5561)	(2963)	(7525)	(1411)

De ouders die voor de tweede keer werden geënquêteerd, weten daardoor natuurlijk al dat passend onderwijs wordt ingevoerd. Daarom is aan hen gevraagd of zij meer op de hoogte zijn geraakt van de invoering van passend onderwijs (Tabel 3.6 en Tabel 3.7). Zo om en nabij de helft van de ouders geeft aan dat ze in de tussentijd niet beter geïnformeerd zijn geraakt in die paar maanden. De rest dus wel en daar blijken voor de ouders met een lgf-kind met name de ambulant en/of intern begeleider een belangrijke rol in te hebben gespeeld. Een kwart van de po-ouders van lgf-kinderen en 15 procent van de vo-ouders van lgf-kinderen is door hen beter op de hoogte geraakt.

Tabel 3.6 Po- Zijn ouders die voor de tweede keer ondervraagd worden sinds de vorige meting meer op de hoogte geraakt van passend onderwijs?

	Lgf	Anders	Geen
	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Nee	45	54	62
Ja, daar heb ik via de media (bijvoorbeeld tv, krant, radio) meer over gehoord of gelezen	13	16	14
Ja, daar heb ik via via (andere ouders, familie, kennissen) meer over gehoord	3	4	7
Ja, daar heb ik meer informatie over gekregen van de directie van de school van mijn kind	14	17	13
Ja, daar heb ik meer informatie over gekregen van de leraar/lerares van mijn kind	5	7	3
Ja, daar heb ik meer informatie over gekregen van de ambulant/intern begeleider van mijn kind	25	3	1
Ja, daar heb ik zelf meer informatie over opgezocht	16	13	10
(N)	(3023)	(1886)	(1569)

Tabel 3.7 Vo- Zijn ouders die voor de tweede keer ondervraagd worden sinds de vorige meting meer op de hoogte geraakt van passend onderwijs?

	Lgf	Anders	Geen
	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Nee	57	63	68
Ja, daar heb ik via de media (bijvoorbeeld tv, krant, radio) meer over gehoord of gelezen	14	15	17
Ja, daar heb ik via via (andere ouders, familie, kennissen) meer over gehoord	2	4	4
Ja, daar heb ik meer informatie over gekregen van de directie van de school van mijn kind	9		7
Ja, daar heb ik meer informatie over gekregen van de leraar/lerares van mijn kind	4	6	2
Ja, daar heb ik meer informatie over gekregen van de ambulant/intern begeleider van mijn kind*	15	2	1
Ja, daar heb ik zelf meer informatie over opgezocht	12	10	8
(N)	(2596)	(1640)	(1312)

Aan de ouders die aangaven zelf informatie te hebben opgezocht, is in de mei-meting gevraagd via welke kanalen ze dit gedaan hebben. De helft tot twee derde van de ouders die extra informatie heeft opgezocht, heeft daarvoor algemene websites over passend onderwijs gebruikt. Voor alle groepen ouders en zowel po- als vo-ouders is dit het voornaamste kanaal voor aanvullende informatie. Ouders met een lgf-kind in het po hebben daarnaast vaak nadere informatie ingewonnen op school via een gesprek met de directie, leraar en/of begeleider.

Verder melden ouders relateif vaak dat ze nog 'andere kanalen' hebben gebruikt voor extra informatie. Uit de open antwoorden blijkt dat veel ouders zelf werkzaam zijn op een school zijn of op een andere manier zijn verbonden aan een school en op die manier informatie inwinnen. Daarnaast worden kanalen als de media, internet en ouderverenigingen e.d. genoemd.

Tabel 3.8 Po- Via welke kanalen hebben de ouders zelf informatie opgezocht? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Algemene website over passend onderwijs	65	67	65	75	57	67
Website van de school	5	8	17	10	4	8
Brochure / nieuwsbrief van de school	18	11	34	13	13	8
Informatie ingewonnen op school via gesprek directie, leraar of	45	27	21	17	13	15

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
begeleider						
Via een ander kanaal	39	33	34	25	43	30
(N)	(376)	(490)	(99)	(246)	(164)	(155)

Tabel 3.9 Vo- Via welke kanalen hebben de ouders zelf informatie opgezocht? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Algemene website over passend onderwijs	56	63	61	72	52	65
Website van de school	9	8	13	10	6	13
Brochure / nieuwsbrief van de school	16	8	14	13	9	6
Informatie ingewonnen op school via gesprek directie, leraar of begeleider	31	24	15	13	9	12
Via een ander kanaal	43	36	41	21	61	29
(N)	(236)	(320)	(170)	(156)	(67)	(99)

Aan de ouders die voor de tweede keer deelnamen aan het onderzoek is gevraagd over welke onderwerpen zij zich nu beter geïnformeerd voelen dan een paar maanden geleden (Tabel 3.10 en Tabel 3.11). Voor alle ouders geldt dat dat met name algemene informatie over passend onderwijs betreft. Van de ouders van lgf-kinderen voelt bijna de helft zich beter geïnformeerd over de ondersteuning aan het eigen kind dan in februari. Voor de ouders met lgf-kinderen in het po zijn de scores net iets hoger op dit vlak dan voor de ouders in het vo.

Tabel 3.10 Po- Over welke onderwerpen zijn de ouders beter geïnformeerd dan de vorige keer? (percentages) (multiple response)

	Lgf	Anders	Geen
	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Algemene informatie over passend onderwijs	63	76	81
Over de ondersteuning aan mijn kind	49	29	16
Over de gevolgen voor de klas van mijn kind	9	15	12
Over de gevolgen voor de school zelf, het personeel	19	17	17
Over een ander onderwerp	7	5	3
(N)	(1594)	(821)	(554)

Tabel 3.11 Vo- Over welke onderwerpen zijn de ouders beter geïnformeerd dan de vorige keer?
(percentages) (multiple response)

	Lgf	Anders	Geen
	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Algemene informatie over passend onderwijs	63	71	81
Over de ondersteuning aan mijn kind	43	33	14
Over de gevolgen voor de klas van mijn kind	8	13	6
Over de gevolgen voor de school zelf, het personeel	18	17	12
Over een ander onderwerp	6	2	4
(N)	(1053)	(557)	(405)

3.4 Veranderingen voor invoering passend onderwijs: verwachtingen ouders

De ouders is in februari en mei gevraagd in hoeverre ze verwachten dat door de invoering van passend onderwijs voor hun eigen kind zaken zullen gaan veranderen op school (Tabel 3.12 en Tabel 3.13). We zien tussen februari en mei onder alle groepen ouders een afname van het aandeel dat zegt *niet* te weten wat de gevolgen zullen zijn. Dat strookt met de uitkomsten van de vorige subparagraaf waaruit bleek dat ouders in mei beter zijn geïnformeerd dan in februari. Ook zien we dat die verminderde onzekerheid er toe geleid heeft dat een groter aandeel van alle groepen ouders van mening is dat de invoering van passend onderwijs niet direct gevolgen zal hebben voor hun eigen kind.

Tabel 3.12 Po- Denken ouders dat invoering passend onderwijs veranderingen gaat brengen voor hun eigen kind? (percentages)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Nee, voor mijn kind blijft alles (ongeveer) hetzelfde	25	37	41	36	45	52	48	53	52
Ja, door passend onderwijs zullen er voor mijn kind dingen gaan veranderen	41	36	30	22	21	15	20	23	16
Weet niet	34	27	29	42	35	33	32	24	32
Totaal (N)	100 (7730)	100 (1896)	100 (3023)	100 (6832)	100 (943)	100 (1886)	100 (6587)	100 (2616)	100 (1569)

Tabel 3.13 Vo- Denken ouders dat invoering passend onderwijs veranderingen gaat brengen voor hun eigen kind? (percentages)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Nee, voor mijn kind blijft alles (ongeveer) hetzelfde	31	43	44	35	46	54	57	67	67
Ja, door passend onderwijs zullen er voor mijn kind dingen gaan veranderen	30	28	22	20	17	12	12	14	8
Weet niet	39	29	34	45	36	35	31	19	25
Totaal (N)	100 (5908)	100 (1802)	100 (2569)	100 (5782)	100 (2963)	100 (1640)	100 (7650)	100 (1411)	100 (1312)

Daarbij verwachten ouders van lgf-kinderen in zowel februari als mei het vaakst van alle ouders dat de invoering van passend onderwijs veranderingen teweeg zal gaan brengen voor hun eigen kind. Overigens blijkt ook voor een kwart tot een derde van de ouders met een lgf-kind dat zij niet weten of de invoering van passend onderwijs voor hun kind verandering zal brengen. Hierop komen we straks terug omdat tevens blijkt dat een substantieel deel van de ouders met een lgf-kind aangeeft dat ze nog geen contact hebben gehad met de school over hoe de ondersteuning er na 1 augustus 2014 uit gaat zien.

3.5 Voorbereid op invoering passend onderwijs

Aan de ouders is gevraagd op een schaal van 1 tot 5 aan te geven in welke mate zij zich voorbereid voelen op de invoering van passend onderwijs (Tabel 3.14 en Tabel 3.15). Ouders met een kind zonder ondersteuning en ouders van een kind met een andere vorm van ondersteuning voelen zich vaker dan ouders met een lgf-kind (totaal) onvoorbereid op de invoering dan ouders van een lgf-kind. Dat is verklaarbaar omdat naar verwachting de veranderingen voor hun eigen kinderen op korte termijn ook beperkt zullen zijn. Tussen de eerste en tweede meting blijkt dat het gevoel (totaal) onvoorbereid te zijn, is afgenomen voor alle groepen ouders. Waar in februari nog 26 procent van de ouders met een lgf-kind in het po en 34 procent in het vo zich totaal onvoorbereid voelde, is in mei dit onder de ouders die voor de eerste keer werden ondervraagd nog respectievelijk 18 en 23 procent. Bij de ouders die eerder deelnamen is de daling nog sterker: naar 11 procent in het po en 20 procent in vo. Hoewel het aandeel ouders dat zich totaal onvoorbereid voelt, is gedaald tussen de eerste en tweede meting is de stijging van het aandeel ouders dat zich helemaal voorbereid voelt overigens zeer klein.

Tabel 3.14 Po-Voelen ouders zich voorbereid op de invoering van passend onderwijs? (percentages)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
1 Totaal onvoorbereid	26	18	11	34	25	16	39	33	23
2	31	27	30	25	23	29	24	24	33
3	29	36	39	26	33	37	24	29	34
4	10	14	17	9	11	13	7	8	8
5 Helemaal voorbereid	4	5	3	5	9	4	5	6	2
Totaal (N)	100 (7099)	100 (1717)	100 (2954)	100 (5929)	100 (804)	100 (1792)	100 (5665)	100 (2233)	100 (1496)

Tabel 3.15 Vo-Voelen ouders zich voorbereid op de invoering van passend onderwijs? (percentages)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
1 Totaal onvoorbereid	34	23	20	39	33	24	47	42	27
2	27	26	30	23	21	28	21	20	33
3	26	32	35	24	27	32	20	24	30
4	8	13	12	8	12	11	7	9	8
5 Helemaal voorbereid	4	5	3	6	8	4	5	5	2
Totaal (N)	100 (5320)	100 (1596)	100 (2515)	100 (4913)	100 (2451)	100 (1533)	100 (6162)	100 (1142)	100 (1227)

Verder blijkt (niet in tabel) dat ouders die onzeker zijn over wat de invoering van passend onderwijs teweeg gaat brengen voor hun kind, zich ook het minst goed voorbereid voelen op de invoering.

3.6 Informatiebehoefte van ouders

Het aandeel ouders dat aangeeft behoefte te hebben aan extra informatie over wat de invoering van passend onderwijs gaat betekenen voor hun kind is tussen februari en mei afgenomen. Dat neemt niet weg dat ouders in mei nog steeds op grote schaal een behoefte uitspreken voor aanvullende informatie (Tabel 3.16 en Tabel 3.17). Dit geldt met name voor de ouders van lgf-kinderen en ouders van kinderen met een andere vorm van ondersteuning. Maar ook van de ouders met kinderen zonder ondersteuning geeft nog steeds de meerderheid aan behoefte te hebben aan extra informatie. De informatiebehoefte binnen het po en vo is vergelijkbaar.

Uit een aanvullende analyse (niet in tabel) blijkt dat vooral ouders die verwachten dat passend onderwijs veranderingen gaat brengen voor hun kind of ouders die daar onzeker over zijn, behoefte te hebben aan meer informatie over wat de invoering van passend onderwijs betekent voor hun kind. Ouders die geen veranderingen verwachten, hebben minder behoefte aan informatie. Het gaat om een verschil van ongeveer 20 à 30 procentpunt tussen deze beide groepen en dit geldt voor zowel de februari- als de mei-meting.

Tabel 3.16 Po- Hebben ouders behoefte aan informatie over wat invoering passend onderwijs betekent voor hun kind? (percentages)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Graag meer informatie	87	77	71	84	77	71	72	64	63
Geen behoefte aan meer informatie	9	16	20	10	16	18	20	26	24
Weet niet	4	7	10	6	7	11	8	11	13
Totaal (N)	100 (7730)	100 (1896)	100 (3023)	100 (6832)	100 (943)	100 (1886)	100 (6587)	100 (2616)	100 (1569)

Tabel 3.17 Vo-Hebben ouders behoefte aan informatie over wat invoering passend onderwijs betekent voor hun kind? (percentages)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Graag meer informatie	84	72	69	81	70	64	72	47	48
Geen behoefte aan meer informatie	11	20	20	13	21	23	20	42	34
Weet niet	5	8	10	7	9	14	8	11	18
Totaal (N)	100 (5908)	100 (1802)	100 (2596)	100 (5782)	100 (2963)	100 (1640)	100 (6587)	100 (1411)	100 (1312)

Tabel 3.18 en Tabel 3.19 laten zien dat ouders van een lgf-kind of een kind met een andere vorm van ondersteuning zowel in het po als vo het liefst geïnformeerd worden over de ondersteuning aan het eigen kind. Voor alle groepen is hierin tussen februari en mei nauwelijks verandering in te zien. Ouders van een kind dat geen ondersteuning nodig heeft, willen met name informatie over de gevolgen van de invoering voor de klas van het kind. Tussen februari en mei is er een lichte stijging waarneembaar in het aantal po en vo ouders dat deze informatiewens benoemt.

Tabel 3.18 Po-Over welke onderwerpen willen ouders geïnformeerd worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Algemene informatie over passend onderwijs	57	52	37	69	64	53	74	65	54
Over de ondersteuning aan mijn kind	90	86	89	76	76	72	50	45	56
Over de gevolgen voor de klas van mijn kind	47	45	45	55	55	57	60	64	76
Over de gevolgen voor	43	40	40	42	43	44	42	45	49

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
de school zelf, het personeel									
Over een ander onderwerp, namelijk	11	10	12	8	9	13	4	6	6
Weet niet /geen voorkeur	1	2	1	2	2	2	2	1	1
(N)	(6704)	(1456)	(2135)	(5758)	(725)	(1333)	(4756)	(1662)	(982)

Tabel 3.19 Vo- Over welke onderwerpen willen ouders geïnformeerd worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf			Anders			Geen		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Algemene informatie over passend onderwijs	60	51	41	67	63	53	74	63	58
Over de ondersteuning aan mijn kind	88	84	87	74	70	74	47	41	50
Over de gevolgen voor de klas van mijn kind	36	34	33	41	38	41	42	57	47
Over de gevolgen voor de school zelf, het personeel	39	35	36	32	28	31	29	38	36
Over een ander onderwerp, namelijk	8	10	11	6	6	6	4	6	8
Weet niet /geen voorkeur	1	2	1	2	3	2	3	3	1
(N)	(4939)	(1294)	1803)	4661)	(2084)	(1047)	(4497)	(663)	(633)

Ouders worden over de invoering van passend onderwijs het liefst geïnformeerd door actoren die relatief dichtbij hen staan: de eigen docent/mentor of de directie van de school (Tabel 3.20 en Tabel 3.21). voor ouders in het vo is de wens geïnformeerd te worden door de directie van de school kleiner dan voor de po ouders. In de voorkeuren is tussen februari en mei weinig veranderd.

Tabel 3.20 Po-Door wie willen ouders geïnformeerd worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Door de directie van de school van mijn kind	48	43	51	48	57	57
Door de leraar/lerares (mentor) van mijn kind	51	53	51	54	51	50
Door het ministerie van OCW	37	31	36	31	32	30
Door de gemeente	20	19	24	23	14	15
Door nog iemand anders	17	14	3	3	2	2
Weet niet /geen voorkeur	11	10	12	12	12	11
(N)	(6704)	(1456)	(5758)	(725)	(4765)	(1662)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Tabel 3.21 Vo-Door wie willen ouders geïnformeerd worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Door de directie van de school van mijn kind	41	39	39	37	45	52
Door de leraar/lerares (mentor) van mijn kind	54	57	60	60	47	48
Door het ministerie van OCW	38	35	34	26	32	33
Door de gemeente	15	17	18	16	13	15
Door nog iemand anders, namelijk:	18	14	3	2	2	3
Weet niet /geen voorkeur	11	11	11	12	15	12
(N)	(4939)	(1294)	(4661)	(2084)	(4497)	(663)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Po- en vo ouders met een lgf-kind verkrijgen informatie bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek. Een vijfde tot een kwart van de ouders heeft een persoonlijk gesprek als enige mogelijkheid aangegeven waarop ze geïnformeerd zouden willen worden (niet in tabel). Voor ouders met kinderen zonder ondersteuning volstaat een folder/nieuwsbrief, voor ouders met kinderen met een andere vorm van ondersteuning dan een rugzakje zijn beide kanalen even wenselijk (Tabel 3.22). Er is tussen februari en mei weinig veranderd in de voorkeuren.

Tabel 3.22 Po- Op welke manier willen ouders geïnformeerd worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Via een persoonlijk gesprek	69	66	51	55	35	35
Via een voorlichtingsbijeenkomst	32	29	39	35	42	42
Via een folder of (digitale) nieuwsbrief	46	41	54	50	63	61
Via een website	28	24	29	26	29	28
Op nog een andere manier, namelijk:	3	3	3	2	1	2
Weet niet /geen voorkeur	2	4	3	5	3	3
(N)	(6704)	(1456)	(5758)	(725)	(4765)	(1662)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Tabel 3.23 Vo- Op welke manier willen ouders geïnformeerd worden? (percentages) (multiple response)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Via een persoonlijk gesprek	64	62	52	54	32	27
Via een voorlichtingsbijeenkomst	34	32	36	31	36	41
Via een folder of (digitale) nieuwsbrief	48	47	51	47	62	65
Via een website	29	27	27	23	33	32
Op nog een andere manier, namelijk:	3	3	2	2	1	3
Weet niet /geen voorkeur	3	3	3	4	3	2
(N)	(4939)	(1294)	(4661)	(2084)	(4497)	(663)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

3.7 Bekendheid met beschikbare informatiebronnen op school van het kind

Ouders, en dan met name ouders van een lgf kind, hebben over het algemeen een goed beeld van waar ze op school informatie zouden kunnen halen over de invoering van passend onderwijs. Tegelijkertijd geeft nog een kwart van de ouders met een lgf-kind aan niet te weten bij wie ze daarvoor terecht moeten, dit geldt nog iets vaker voor vo ouders dan voor po ouders. Er is zo goed als geen verschil tussen de meting in februari en de meting in mei onder de ouders die voor de eerste keer zijn ondervraagd (Tabel 3.24 en 3.23).

Tabel 3.24 Po-Weten ouders bij wie ze op school terecht kunnen voor informatie over passend onderwijs? (percentages)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Ja is bekend	71	75	57	59	57	60
Nee is onbekend	29	25	43	41	43	40
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(7730)	(1896)	(6832)	(943)	(6587)	(2616)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Tabel 3.25 Vo- Weten ouders bij wie ze op school terecht kunnen voor informatie over passend onderwijs? (percentages)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Ja is bekend	64	70	51	52	41	43
Nee is onbekend	36	30	49	48	59	57
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(5908)	(1802)	(5782)	(2963)	(7650)	(1411)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Verder is de overgrote meerderheid van ouders, en dan met name de lgf ouders, op de hoogte bij wie ze op school kunnen aankloppen als ze het idee hebben dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft (Tabel 3.26 en Tabel 3.27). Ook hier zijn tussen beide metingen nauwelijks noemenswaardige verschillen.

Tabel 3.26 Po- Weten ouders bij wie ze op school terecht kunnen als hun kind extra ondersteuning nodig heeft? (percentages)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Ja is bekend	91	90	80	76	81	82
Nee is onbekend	9	10	20	24	19	18
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(7730)	(1896)	(6832)	(943)	(6587)	(2616)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

Tabel 3.27 Vo- Weten ouders bij wie ze op school terecht kunnen als hun kind extra ondersteuning nodig heeft? (percentages)

	Lgf		Anders		Geen	
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)
Ja is bekend	90	87	80	74	77	78
Nee is onbekend	10	13	20	26	23	22
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(5908)	(1802)	(6832)	(2963)	(7650)	(1411)

* Deze vraag is in mei niet nogmaals gesteld aan de ouders die ook al in februari aan de vragenlijst meegewerkt hebben.

3.8 Ondersteuning lgf-kinderen

Met name voor kinderen met lgf kan er al per 1 augustus 2014 het nodige gaan veranderen omdat het ondersteuningsbudget niet meer via de ouders loopt maar rechtstreeks naar het samenwerkingsverband gaat. De extra ondersteuning die kind nodig heeft wordt, in overleg met de ouder, door de school georganiseerd. Daarom moeten school en ouders in gesprek over hoe de ondersteuning per kind geregeld gaat worden.

Tussen februari en mei is een duidelijke verbetering opgetreden in het contact tussen ouders van lgf-kinderen en de scholen over de situatie na 1 augustus. (Tabel 3.28). In mei bleek het deel van de po ouders dat nog niet in contact was geweest met de school over de situatie vanaf 1 augustus gedaald van de helft naar een derde. Voor het vo betrof dat een daling van twee derde van de ouders met een lgf-kind naar de helft. Tussen de ouders die voor de eerste keer aan de meting meedoen en de ouders die in februari deelnamen aan de eerste ronde zit nauwelijks verschil in de mate waarin zij al in contact zijn geweest over de ondersteuning.

Tabel 3.28 Zijn scholen en ouders al in contact over hoe ondersteuning aan lgf-kinderen er vanaf 1 augustus uit gaat zien? (percentages)

	PO			VO		
	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Feb 2014 (1e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja, dat is al bekend en geregeld	9	18	15	8	13	15
Ja, daarover ben ik met de school in gesprek	42	48	50	25	34	35
Nee, daarover is nog geen contact geweest met de school	45	32	33	64	50	48
Weet niet	3	3	2	3	3	2
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(7730)	(1777)	(2838)	(5908)	(1517)	(2214)

Ondanks het feit dat er verbetering te zien is tussen februari en juni moeten we eveneens constateren dat er nog steeds een substantieel ouders van lgf-kinderen aangeeft dat er nog geen contact is geweest over de situatie na 1 augustus en dat een minderheid van één op zes à zeven ouders aangeeft dat de situatie vanaf 1 augustus voor hun kind reeds bekend en geregeld is.

Uit een nadere analyse (niet in tabel) blijkt dat lgf-ouders die niet weten bij wie ze terecht kunnen op school voor informatie over passend onderwijs relatief vaker aangeven dat ze nog geen contact hebben gehad met de school over hoe de situatie er na 1 augustus uit gaat zien. Ten opzichte van de groep ouders die aangeeft dat ze wel weten waar ze terecht kunnen, gaat het om een verschil van ongeveer 25 procentpunt.

3.9 De week van passend onderwijs

In de week van 24 tot en met 28 maart was het de week van het passend onderwijs. In deze week organiseerde een groot aantal scholen, samenwerkingsverbanden en onderwijsorganisaties (ruim 200) activiteiten om ouders en leraren te informeren over passend onderwijs. De activiteiten liepen uiteen van voorlichtingsbijeenkomsten, workshops, speeddates en interviews. Van de ouders van een lgf kind en de ouders van een kind met een andere vorm van ondersteuning had rond de 20 procent gehoord of gelezen over de week, in het po net iets vaker dan in het vo. (Tabel 3.29 en Tabel 3.30).

Tabel 3.29 Po Hebben ouders over de Week van passend onderwijs (24-28 maart) gehoord of gelezen? (percentages)

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja	22	22	23	20	14	14
Nee	78	78	77	80	86	86
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(1896)	(3023)	(943)	(1886)	(2616)	(1569)

Tabel 3.30 Vo Hebben ouders over de Week van passend onderwijs (24-28 maart) gehoord of gelezen? (percentages)

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja	18	16	14	16	12	13
Nee	82	84	86	84	88	87
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(1802)	(2596)	(2963)	(1640)	(1411)	(1312)

Tussen de 5 en 10 procent van de ouders geeft aan dat ze tijdens de week van passend onderwijs actief zijn benaderd met informatie over passend onderwijs (tabel 3.29 en 3.30). Daarbij blijkt dat ouders die zeggen actief te zijn benaderd zich over het algemeen beter voorbereid voelen op de invoering van passend onderwijs (niet in tabel, zie subparagraaf 3.5).

Tabel 3.31 Po Zijn ouders in de week van 24 tot en met 28 maart actief benaderd met informatie over passend onderwijs?

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja	10	9	11	9	6	6
Nee	72	78	72	77	79	80
Weet niet	18	13	17	14	15	13
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(1896)	(3023)	(943)	(1886)	(2616)	(1569)

Tabel 3.32 Vo Zijn ouders in de week van 24 tot en met 28 maart actief benaderd met informatie over passend onderwijs?

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja	6	5	6	7	3	4
Nee	79	84	81	82	86	82
Weet niet	15	10	13	12	11	14
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(1802)	(2596)	(2963)	(1640)	(1411)	(1312)

Slechts een klein deel van de respondenten die aangaven gehoord te hebben van de week van passend onderwijs hebben ook daadwerkelijk deelgenomen aan een activiteit (Tabel 3.33 en Tabel 3.34). Van de ouders met een lgf kind of een andere vorm van ondersteuning op het po nam rond de 15 procent deel aan een activiteit, op het vo lag dit net iets onder de 10 procent.

Tabel 3.33 Po Hebben ouders deelgenomen aan een of meer activiteiten die in het kader van de week van passend onderwijs waren georganiseerd?

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja	14	18	13	13	7	9
Nee	84	80	83	85	90	88
Weet niet	2	2	4	2	3	3
Totaal	100	100	100	100	100	100
(N)	(419)	(680)	(219)	(385)	(363)	(222)

Tabel 3.34 Vo Hebben ouders deelgenomen aan een of meer activiteiten die in het kader van de week van passend onderwijs waren georganiseerd?

	Lgf		Anders		Geen	
	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)	Mei 2014 (1e keer)	Mei 2014 (2e keer)
Ja	7	8	8	10	5	9
Nee	93	90	88	88	95	88
Weet niet	0	1	4	2	0	3
Totaal (N)	100 (323)	100 (413)	100 (426)	100 (264)	100 (171)	100 (165)

3.10 Verschillen tussen samenwerkingsverbanden

Er zijn uiteraard verschillen tussen samenwerkingsverbanden zichtbaar op de diverse variabelen en in het aantal respondenten. We specifiek gekeken naar de vraag over of ouders van lgf-kinderen aangeven dat ze nog geen contact hebben gehad met de school over de situatie vanaf 1 augustus. Dat varieert enorm. In het po tussen enkele procenten en tweede derde van de ouders. Evenzogoed lijkt er voor ieder samenwerkingsverband nog werk aan de winkel omdat het aantal po samenwerkingsverbanden op één hand te tellen is waar minder dan 15% van de lgf-ouders aangeeft dat er nog geen contact met de school is geweest over de situatie na 1 augustus. Bij de vo samenwerkingsverbanden constateren we zelfs een nog een wat negatiever beeld op dit punt.

Ondanks deze behoorlijke variatie in de uitkomsten per samenwerkingsverband is er geen sprake duidelijke breuklijnen tussen verbanden. Er is daarom geen grond en aanleiding om de samenwerkingsverbanden in groepen in te delen op basis van de mate waarin afspraken rondom de lgf-leerlingen al met ouders zijn besproken. Er zijn dus verschillen maar die bieden geen echt gegronde mogelijkheid tot clustering.

4 Aanpak en verantwoording

De meting onder ouders is uitgevoerd langs twee lijnen. Na de eerste meting (februari) hadden ruim 25.000 ouders aangegeven dat zij bereid waren aan vervolgonderzoek mee te doen en hebben daarvoor een mailadres beschikbaar gesteld. Deze gehele groep is voor de meting in mei gevraagd aan de tweede enquête deel te nemen.

Omdat deze ouders door deelname aan de enquête in februari mogelijk beter zijn geïnformeerd dan nog niet geënquêteerde ouders, is een aanvullende steekproef van ouders samengesteld op basis van de onderwijsnummergegevens zoals die bij DUO bekend zijn. Uit BRON PO en BRON VO zijn steekproeven getrokken waarbij ervoor is gezorgd dat er ouders met diverse soorten kinderen in de steekproef terecht komen:

- ouders met een lgf-kind waarvoor per 1 augustus 2014 concreet zaken gaan veranderen (het rugzakje gaat van ouder naar het samenwerkingsverband);
- ouders met een kind dat een andere vorm van ondersteuning krijgt (op een sbao-school een so-school, een vso-school, een pro-school of via lwoo);
- ouders met kinderen zonder extra ondersteuning in het onderwijs.

In samenwerking met de bestuurlijke werkgroep is de vragenlijst opgesteld, en in nauw overleg met OCW is de uitnodigingsbrief/mail en rappelbrief/mail geschreven (beide brieven ondertekend door de staatsecretaris). Het ging wederom om een korte vragenlijst die binnen 5 minuten door ouders/verzorgers in te vullen was. Ouders/verzorgers hebben de mogelijkheid gehad van 6 mei tot en met 24 mei de vragenlijst in te vullen. Op 6 mei hebben zij de uitnodigingsbrief of uitnodigingsmail ontvangen en op 17 mei een rappelbrief of rappelmail.

De steekproef voor de ouders die voor de eerste keer meedoen moest verder voldoen aan een aantal eisen om ervoor te zorgen dat er voldoende ouders/verzorgers per samenwerkingsverband opgenomen zijn om ervoor te zorgen dat uitspraken per samenwerkingsverband mogelijk zijn. Daarnaast moesten er per samenwerkingsverband voldoende ouders met een lgf-kind en ouders van kinderen met een andere ondersteuningsbehoefte zijn om dat met name die groepen de invoering van passend onderwijs directer zal raken.

Dit heeft geresulteerd in een steekproef waarbij alle ouders van lgf-kinderen die niet hadden gerespondeerd bij de eerste meting is gevraagd deel te nemen aan deze tweede enquête. Dat waren er 16.600. Tijdens de eerste meting waren nagenoeg alle ouders van lgf-kinderen reeds aangeschreven. Voor de rest is per soort ouder (andere ondersteuning, geen ondersteuning) via weging zodanig een steekproef getrokken dat in elk samenwerkingsverband ongeveer evenveel ouders in de steekproef worden opgenomen. Dat is nodig om per samenwerkingsverband van ongeveer evenveel ouders uitkomsten te verkrijgen. In totaal zijn er voor de tweede meting 12.000 ouders van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte (niet lgf) in de steekproef opgenomen en ook 12.000 ouders van kinderen zonder ondersteuningsbehoefte.

Tabel 4.1 Steekproef en respons: ouders die voor eerste keer benaderd worden (brief met inloggegevens)

	Uitval	Aantal	%
Steekproef		40600	100%
Geen adreskoppeling via GBA	192		
Non mailinglist	9		
Uitgeschreven uit BRON	933		
Verzonden uitnodigingsbrieven		39466	
Brieven retour afzender	36		
Brieven ontvangen door ouders		39430	
Non respons	27799		
Respons meegenomen in analyse		11631	28,6%

Tabel 4.2 Steekproef en respons: ouders die voor tweede maal benaderd worden (email met link)

	Uitval	Aantal	%
Steekproef		25700	100%
Email bounces	0		
Mails ontvangen door ouders		25700	
Non respons	13674		
Respons meegenomen in analyse		11631	46,8%

De respons bedraagt voor de groep ouders die voor de eerste keer is ondervraagd 29 procent. Dat is een behoorlijke respons, zij het minder hoog dan de eerste keer (toen 41%). Voor de groep die voor de tweede keer is ondervraagd bedraagt de respons 47%. Dat is natuurlijk erg hoog maar hierbij moet wel bedacht worden dat deze ouders eerder hebben toegezegd aan aanvullend onderzoek te willen meewerken en hebben daarvoor ook hun mailadres achtergelaten. De respons is ruim voldoende voor het uitvoeren van de analyses onder de diverse groepen ouders.

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

W www.ecorys.nl

Sound analysis, inspiring ideas

Panteia
Research to Progress

Research voor Beleid | EIM | NEA | IOO | Stratus | IPM

C: Rapport personeel meting 2

Jurriaan Berger; Inge van den Ende

Zoetermeer, 6 juni 2014

De verantwoordelijkheid voor de inhoud berust bij Panteia. Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld. Vermenigvuldigen en/of openbaarmaking in welke vorm ook, alsmede opslag in een retrieval system, is uitsluitend toegestaan na schriftelijke toestemming van Panteia. Panteia aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

The responsibility for the contents of this report lies with Panteia. Quoting numbers or text in papers, essays and books is permitted only when the source is clearly mentioned. No part of this publication may be copied and/or published in any form or by any means, or stored in a retrieval system, without the prior written permission of Panteia. Panteia does not accept responsibility for printing errors and/or other imperfections.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Context en aanleiding	4
1.2	Onderzoeksopzet en respons	4
2	Hoe geïnformeerd is het personeel	6
2.1	Op de hoogte: algemeen niveau	6
2.2	Op de hoogte: schoolniveau	7
2.3	Op de hoogte: individueel niveau	8
2.4	Hoeveel verandert er?	8
2.5	Wat weet het personeel?	9
2.6	Informatiekanalen over passend onderwijs	10
2.7	Informeren via schoolleiding	11
2.8	Week van passend onderwijs	13
2.9	Informatiebehoeften	14
3	Hoe voorbereid is het personeel	16
3.1	Voorbereid op school- en individueel niveau	16
3.2	Betrokkenheid	17
3.3	Samenwerkingsverbanden en groepen respondenten	18
4	Samenvatting en conclusies	20

1 Inleiding

1.1 Context en aanleiding

Op 1 augustus 2014 wordt de Wet Passend Onderwijs van kracht. De invoering daarvan wordt op verschillende niveaus voorbereid. Op 18 december heeft staatssecretaris Dekker naast de derde voortgangsrapportage ook het eindadvies van de Evaluatie- en adviescommissie Passend Onderwijs (ECPO) en de vervolg Gateway review over de huidige stand van de invoering aan de Kamer aangeboden. Een belangrijke conclusie uit die rapporten is dat ouders en leraren nog onvoldoende worden betrokken, terwijl zij juist belangrijke spelers zijn voor het succes van passend onderwijs. De staatssecretaris heeft daarop aangegeven dat er een monitor komt om de stand van zaken op dit punt in kaart te brengen. De kernvraag van de monitor is daarmee: *in hoeverre zijn ouders en onderwijspersoneel voorbereid op de invoering van passend onderwijs?*

De monitor is een gezamenlijk product van OCW, de PO-raad, VO-raad, onderwijsvakbonden (CNVO, AOb), schoolleiders (AVS) en ouderorganisaties. De bestuurlijke stuurgroep uit deze organisaties heeft opdracht gegeven aan Schoolinfo om deze opdracht uit te werken. Schoolinfo heeft vervolgens Panteia en Ecorys gevraagd om de monitor onderzoeksmatig uit te voeren. Ecorys verzorgt daarbij de metingen onder de ouders, Panteia de metingen onder het onderwijspersoneel (en de technische en helpdesk-ondersteuning bij de online vragenlijst voor ouders).

In februari is de eerste enquête onder ouders en personeel uitgevoerd; hierover is in maart een rapport verschenen. Sinds die eerste meting is op verschillende niveaus actie ondernomen om de mate van voorbereiding onder ouders en personeel te vergroten. In mei is een tweede meting uitgevoerd. Dit rapport bevat de uitkomsten van de tweede meting onder personeel, en een vergelijking van de resultaten tussen de eerste en tweede meting.

1.2 Onderzoekopzet en respons

Onderzoekopzet

We hebben in het kader van de monitor onder personeel verschillende categorieën personeel bevraagd: *schoolleiders, leraren*, maar ook *intern begeleiders, ambulant begeleiders, onderwijsassistenten, zorgcoördinatoren* en *schoolmaatschappelijk werkers*, in basis-, speciaal basis-, speciaal, voortgezet speciaal en voortgezet onderwijs. De tweede meting bestond uit een korte internetvragenlijst. De inhoud van de vragenlijst is om redenen van vergelijkbaarheid vrijwel niet aangepast ten opzichte van de eerste meting; wel zijn enkele vragen toegevoegd.

Langs drie lijnen is onderwijspersoneel benaderd:

1. De helft van de vestigingen via de locatiedirecteur

Per samenwerkingsverband is *random* de helft van alle locaties geselecteerd om deel te nemen in deze eerste meting en de andere helft in de tweede meting.

Deze helft is benaderd via de locatiedirecteur/ vestigingsdirecteur. Locatiedirecteuren zijn per e-mail benaderd met twee verzoeken: het zelf invullen van de vragenlijst, en het doorsturen van de link met de vragenlijst naar de genoemde categorieën personeel van hun locatie.

2. Deze zelfde vestigingen via de vakbonden

De vakbonden hebben een uitgebreid bestand aan onderwijspersoneel. Twee vakbonden hebben daarom meegewerkt in de benadering; zij hebben zelf een mail verstuurd aan hun leden op de vestigingen die geselecteerd waren voor deze meting.

3. Herhalingsmeting onder personeel dat e-mailadres had opgegeven

Aan het eind van de vragenlijst van de eerste meting is al het personeel gevraagd of zij hun mailadres wilden opgeven als we hen voor vervolgonderzoek mochten benaderen. Ruim 2100 mensen hebben dit gedaan. Deze groep is opnieuw benaderd, met het verzoek om de vragenlijst van deze tweede meting in te vullen.

De vragenlijst voor personeel stond (i.v.m. vakanties) tussen 12 en 25 mei online. Tussentijds zijn per mail en telefonisch herinneringen gestuurd aan scholen waarvan na vier dagen nog niets was vernomen. Gedurende de looptijd was een helpdesk beschikbaar die telefonisch en per e-mail vragen heeft beantwoord, ook van ouders, en (technische) problemen heeft opgelost.

Respons

In deze meting zijn in totaal 4.122 locatiedirecteuren per e-mail benaderd. Van hen hebben 957 de vragenlijst ingevuld; de respons op dit niveau is daarmee 23%. Het doorsturen van uitnodigingen aan overig personeel, zowel via vakbonden als via schoolleiders, is succesvol verlopen: 6.750 mensen die op deze manieren waren benaderd, hebben de vragenlijst ingevuld¹. Daarnaast hebben 1.017 mensen (49%) die in de eerste meting hun mailadres hadden opgegeven opnieuw meegedaan.

Tabellen 1.1 en 1.2 geven de respons op het niveau van schooltype en functie.

Tabel 1.1 Respons tweede meting naar schooltype²

<u>schooltype</u>	<u>aantal respondenten</u>
basisonderwijs	5155
speciaal basisonderwijs	349
speciaal onderwijs	132
voortgezet onderwijs	2314
voortgezet speciaal onderwijs	656
onbekend	118
totaal	8724

Tabel 1.2 Respons tweede meting naar functiecategorie

<u>functiecategorie³</u>	<u>aantal respondenten</u>
leraar basisonderwijs	3494
leraar speciaal basisonderwijs	301
intern begeleider (speciaal) basisonderwijs	647
leraar (voortgezet) speciaal onderwijs	362
leraar voortgezet onderwijs	1682
schoolleider (directeur, rector)	1449
zorgcoördinator	199
ambulant begeleider (v)so/sbao	128
onderwijsassistent	376
schoolmaatschappelijk werker	33
anders	1194

De totale respons is dus 8.724. Dit is hoger dan in meting 1 (toen 6.575). Het verschil blijkt voor een groot deel toe te schrijven aan een sterke stijging in het aantal leraren in het basisonderwijs; vorige meting deden uit deze groep 1.927 respondenten mee, nu 3.494.

¹ Op personeelsniveau is geen percentage te geven omdat de benadering op twee manieren indirect is verlopen.

² De schooltypen worden hierna afgekort tot respectievelijk bao, sbao, so, vo en vso.

³ Respondenten konden meer dan één functie opgeven; daarom is het totaal van deze tabel hoger dan het totaal aantal respondenten (8724).

2 Hoe geïnformeerd is het personeel

De twee kernvragen voor personeel zijn onveranderd in deze tweede meting: is het personeel op de hoogte van de aanstaande veranderingen, en is het personeel voorbereid op die veranderingen? De eerste vraag (is het personeel op de hoogte) is op drie niveaus aan de respondenten voorgelegd: in het algemeen, op schoolniveau, en op individueel niveau.

2.1 Op de hoogte: algemeen niveau

De uitkomsten op *algemeen* niveau zijn gesplitst naar onderwijssector; de uitkomsten staan in tabel 2.1, met schuingedrukt de uitkomsten van de 1^e meting ter vergelijking.

Tabel 2.1 In hoeverre bent u in het algemeen op de hoogte van passend onderwijs? Naar onderwijssector, meting 1 en 2

	PO		VO	
	<i>feb</i>	mei	<i>feb</i>	mei
Helemaal niet	1%	1%	4%	3%
Enigszins	37%	40%	48%	48%
Tamelijk goed	54%	51%	40%	39%
Zeer goed	9%	8%	8%	10%

Het PO is evenals in de eerste meting wat beter op de hoogte dan het VO. De verschillen tussen de metingen zijn miniem.

De volgende tabel splitst deze uitkomsten verder uit naar functiecategorie. We geven om redenen van leesbaarheid de percentages 'tamelijk goed' en 'zeer goed' bij elkaar geteld. De tabel is gesorteerd van de groep die het best op de hoogte is naar de groep die het minst op de hoogte is.

Tabel 2.2 In hoeverre bent u in het algemeen op de hoogte van passend onderwijs? Naar functiecategorie, meting 1 en 2. Percentages 'tamelijk/zeer goed'. NB Alleen vetgedrukte verschillen tussen februari en mei zijn statistisch significant.

	<i>feb</i>	mei
schoolleider	89%	91%
intern begeleider (s)bao	85%	89%
zorgcoördinator	89%	89%
ambulant begeleider (v)so/sbao	82%	88%
leraar (v)so	55%	56%
leraar sbao	64%	55%
schoolmaatsch.werker	45%	55%
leraar bao	49%	46%
onderwijsassistent	34%	38%
leraar vo	36%	35%

De tabel laat zien dat er weinig verschuivingen zijn opgetreden tussen meting 1 en 2: de functiecategorieën die al goed op de hoogte waren, zijn dat nog steeds, en de functiecategorieën die weinig op de hoogte waren zijn dat ook nog steeds. De enige signi-

ficante verschillen zijn de lichte verbeteringen onder intern en ambulant begeleiders, die tóch al goed op de hoogte waren.

Er zijn nog steeds drie groepen te onderscheiden (in de tabel door witregels gescheiden): schoolleiders en 'zorgspecialisten' zijn goed op de hoogte, leraren so, sbao en bao bekleden met schoolmaatschappelijk werkers een middenpositie, en leraren vo en onderwijsassistenten zijn het minst op de hoogte.

Binnen de groep leraren vo zien we een uitgesproken verschil naar schoolsoort: in het praktijkonderwijs is 49% tamelijk/zeer goed op de hoogte, in het vmbo 40% en in havo/vwo 29%. Dit wijkt niet significant af van meting 1.

2.2 Op de hoogte: schoolniveau

Naast het algemene 'op de hoogte zijn' is de respondenten gevraagd in hoeverre zij op de hoogte zijn van wat er op hun school het komende schooljaar verandert door de invoering van passend onderwijs. De antwoorden hierop staan in de volgende tabel.

Tabel 2.3 In hoeverre bent u op de hoogte van wat er op uw school het komende schooljaar verandert door de invoering van passend onderwijs? naar onderwijssector, meting 1 en 2.

	PO		VO	
	feb	mei	feb	mei
Helemaal niet	8%	10%	19%	17%
Enigszins	43%	42%	44%	43%
Tamelijk goed	40%	39%	29%	31%
Zeer goed	9%	9%	8%	9%

Het beeld is op dit punt vrijwel hetzelfde als drie maanden geleden: in het PO is ongeveer de helft tamelijk of zeer goed op de hoogte, in het VO 40%.

Tabel 2.4 In hoeverre bent u op de hoogte van wat er op uw school het komende schooljaar verandert door de invoering van passend onderwijs?

Percentages tamelijk/zeer goed op de hoogte, naar functiecategorie, meting 1 en 2.

NB alleen vetgedrukte verschillen tussen februari en mei zijn statistisch significant.

	feb	mei
schoolleider	82%	86%
zorgcoördinator	79%	80%
ib-er (s)bao	73%	77%
ambulant begeleider (v)so/sbao	55%	65%
leraar (v)so	37%	45%
leraar sbao	50%	44%
schoolmaatsch.werker	40%	39%
leraar bao	33%	34%
leraar vo	25%	26%
onderwijsassistent	22%	25%

In het (v)so is een significante stijging te zien van het op de hoogte zijn, onder leraren en ambulant begeleiders. Ook de schoolleiders zijn over de hele linie (nog) iets meer geïnformeerd over de consequenties op schoolniveau. Voor de overige groepen is het beeld hetzelfde als in februari. Met name leraren bao en vo zijn nog steeds nauwelijks op de hoogte over de veranderingen op schoolniveau. We zien ook hier

tussen leraren vo verschillen naar schoolsoort: in het pro is 42% tamelijk/zeer goed op de hoogte op schoolniveau, in het vmbo 30%, in havo/vwo 21%.

2.3 Op de hoogte: individueel niveau

Als derde is naar het individuele niveau gevraagd: weet het personeel wat voor hem/haar individueel verandert?

Tabel 2.5 In hoeverre bent u op de hoogte van wat er voor uzelf het komende schooljaar verandert door de invoering van passend onderwijs? naar onderwijssector, meting 1 en 2.

	PO		VO	
	<i>feb</i>	<i>mei</i>	<i>feb</i>	<i>mei</i>
Helemaal niet	15%	15%	26%	24%
Enigszins	38%	38%	38%	36%
Tamelijk goed	40%	39%	28%	31%
Zeer goed	7%	8%	8%	9%

Ook hier is er dus vrijwel geen verandering zichtbaar tussen februari en mei. De rangorde van functies is op dit individueel niveau dezelfde als in tabellen 2.2 en 2.4: schoolleiders en zorgcoördinatoren zijn het best op de hoogte, leraren vo en onderwijsassistenten het minst. Voor twee categorieën geldt een lichte verbetering ten opzichte van de eerste meting: schoolleiders (van 78% naar 82% tamelijk/zeer goed op de hoogte) en ambulant begeleiders (van 42% naar 59%).

Conclusie

Voor de meeste categorieën onderwijspersoneel lijkt dus tussen februari en mei weinig veranderd in de mate waarin zij zich zichzelf op de hoogte vinden van de veranderingen die aanstaande zijn. We zien enige vooruitgang op dit gebied in het (voortgezet) speciaal onderwijs en onder schoolleiders.

2.4 Hoeveel verandert er?

Een relevante vraag rond het 'op de hoogte zijn' is hoeveel verandering het personeel verwacht. Als geen veranderingen worden verwacht, is er geen impuls om geïnformeerd te worden. Als veel veranderingen worden verwacht, is 'op de hoogte zijn' een grotere noodzaak.

In meting 1 constateerden we dat er een sterke scheidslijn liep tussen onderwijssoorten. In het speciaal onderwijs verwachtte rond de helft 'veel' veranderingen (zowel op schoolniveau als voor zichzelf), in het regulier basis- en voortgezet onderwijs ligt dit lager (rond een kwart).

We zien hier een trend, een verschil tussen meting 1 en 2. Over de hele linie verwacht nu 24% van het personeel veel veranderingen op de eigen school, 72% weinig veranderingen, en 4% geen veranderingen. Dit was in februari resp. 30%, 68%, 3%. Dit is een significant verschil: kennelijk concludeert een groeiend deel van het onderwijspersoneel dat er voor hun school weinig verandert.

Deze verandering is bij drie functiecategorieën met name (significant) zichtbaar:

- Leraren (v)so: in februari verwachtte 47% veel veranderingen, in mei 37%
- Leraren vo: in februari verwachtte 30% veel veranderingen, in mei 22%⁴
- Onderwijsassistenten: in februari verwachtte 46% veel veranderingen, in mei 30%

De kloof tussen regulier bao en vo enerzijds en vso/so/sbao anderzijds is nog steeds goed zichtbaar, zoals de volgende tabel laat zien.

Tabel 2.6 Hoeveel verandert er volgens u op uw school het komende schooljaar door de invoering van passend onderwijs? Naar schooltype, meting 2.

	Niets	Weinig	Veel
basisonderwijs	4%	76%	20%
voortgezet onderwijs	6%	71%	23%
speciaal basisonderwijs	3%	57%	40%
voortgezet speciaal onderwijs	3%	53%	44%
speciaal onderwijs	2%	47%	51%

De volgende tabel geeft de mate waarin respondenten denken dat voor henzelf iets verandert, naar schooltype.

Tabel 2.7 Hoeveel verandert er volgens u voor uzelf het komende schooljaar door de invoering van passend onderwijs? Naar schooltype, meting 2.

	Niets	Weinig	Veel
basisonderwijs	10%	72%	18%
voortgezet onderwijs	17%	68%	15%
speciaal basisonderwijs	14%	55%	31%
voortgezet speciaal onderwijs	15%	54%	31%
speciaal onderwijs	13%	45%	42%

De aandelen respondenten die denken dat voor henzelf niets verandert zijn wat hoger dan op schoolniveau. Verder is ook hier een kloof tussen bao/vo en so/vso/sbao.

De ontwikkelingen in de afgelopen maanden zijn hier dezelfde als op schoolniveau: in februari verwachtte 24% veel veranderingen voor zichzelf, nu 19%. Deze ontwikkeling zien we met name bij leraren vo en (v)so.

2.5 Wat weet het personeel?

Naast algemene vragen over het 'op de hoogte zijn' is op vier aspecten gevraagd in hoeverre men deze wist/kende.

In februari concludeerden we dat een minderheid de details kent van ondersteuning en procedures, maar dat een ruime meerderheid wel weet aan wie hij/zij vragen kan stellen. Naar functiecategorie zagen we een kennisvoorsprong bij de begeleiders, en een nog grotere bij zorgcoördinatoren en schoolleiders, ten opzichte van leraren.

Als we meting 2 met meting 1 vergelijken, kunnen we het volgende concluderen:

- Een iets *kleiner* deel weet waar zij met vragen over de invoering terecht kan.

In februari was 70% hiervan in februari tamelijk/zeer goed op de hoogte, nu 65%.

Met name bij leraren bao en sbao zien we deze daling. De enquête zelf biedt hiervoor

⁴ Geen eenduidig verband met schoolsoort (pro, vmbo, havo/vwo).

geen sluitende verklaring. Een mogelijke factor is dat in de tweede meting andere vragen (over de week van passend onderwijs) vooraf gingen aan deze vragen, en dat dat het antwoordpatroon heeft beïnvloed.

- In de overige vragen naar kennisniveau⁵ zien we vooral een verhoging van het kennisniveau bij intern en ambulant begeleiders, schoolleiders, schoolmaatschappelijk werkers en leraren (v)so.

De twee opvallendste verschillen tussen meting 1 en 2: nu weten 48% (was 25%) van de schoolmaatschappelijk werkers en 60% (was 41%) van de ambulant begeleiders tamelijk/zeer goed welke ondersteuning er vanaf 1 augustus komt voor lgf-leerlingen. Enerzijds is dus een aanzienlijk deel van deze groepen nog niet op de hoogte, anderzijds is er een grote sprong in kennis gemaakt bij degenen die nu en straks intensief met leerlingen met ondersteuningsbehoeften te maken hebben.

- In de grootste groepen (leraren baso en leraren vo) zien we nauwelijks verschil in kennisniveau tussen februari en mei.

Nog steeds is ongeveer een kwart op de drie bevraagde punten tamelijk of zeer goed op de hoogte.

Een vraag naar kennisniveau die in de 2^e meting is toegevoegd, gaat over het ondersteuningsprofiel. Tabel 2.8 laat zien dat in iedere functiecategorie de helft of meer van de respondenten het ondersteuningsprofiel van hun school kent.

Tabel 2.8 Kent u het ondersteuningsprofiel van uw school? Percentages 'ja' naar functiecategorie, meting 2

	% ja
schoolleider	98%
zorgcoördinator	96%
ib-er (s)bao	94%
schoolmaatsch.werker	79%
leraar sbao	70%
ambulant begeleider (v)so/sbao	66%
leraar baso	63%
leraar (v)so	62%
onderwijsassistent	54%
leraar vo	50%

In iedere functiecategorie kent tenminste de helft dit profiel, in sommige categorieën zelfs vrijwel iedereen. We zien hier dezelfde soort verschillen tussen functies: schoolleiders en zorgcoördinatoren (hier ook ib-ers) zijn beduidend beter op de hoogte dan de overige functiecategorieën.

2.6 Informatiekanalen over passend onderwijs

We hebben gezien in hoeverre het personeel op de hoogte is. Een belangrijke vraag hierbij is: hoe komen leraren, begeleiders en schoolleiders aan hun informatie?

In meting 1 concludeerden we dat het overgrote deel van het personeel de schoolleiding als belangrijkste informatiekanaal gebruikte voor passend onderwijs, en dat schoolleiders op hun beurt het samenwerkingsverband, het ministerie van OCW en in PO ook het bestuur als belangrijke informatiekanalen aanwezen.

Die situatie is grotendeels ongewijzigd, zoals de volgende tabel laat zien.

⁵ Weet u/kent u... a) welke ondersteuning er vanaf 1 augustus komt voor leerlingen op uw school die nu een 'rugzak' hebben, b) de procedure om extra ondersteuning voor leerlingen (in uw klas) te krijgen, c) wat u moet doen als er voor een leerling geen passende plek (meer) is op uw school?

Tabel 2.9 Gebruikte informatiekkanalen over passend onderwijs, naar sector en schoolleider/overig, meting 2.

	PO		VO	
	schooll.	overig	schooll.	overig
Schoolleiding	* ⁶	77%	* ⁷	71%
Collega's	39%	32%	44%	38%
Schoolbestuur	74%	32%	55%	14%
Samenwerkingsverband	90%	34%	91%	22%
PO-Raad/VO-Raad	48%	10%	54%	9%
Vakbond	25%	37%	17%	26%
Ministerie van OCW	55%	12%	63%	11%
De media (internet, tv, radio, kranten, tijdschriften)	43%	53%	39%	48%
Een ander kanaal	5%	9%	9%	12%
Geen informatie gekregen	0%	1%	0%	5%

In vergelijking met meting1 is het relatieve belang van informatiekkanalen voor schoolleiders geheel ongewijzigd, en voor het overig personeel grotendeels. Wel is de vakbond een duidelijk belangrijker kanaal geworden voor niet-schoolleiders in PO en VO. Dat heeft deels te maken met het feit dat de benadering nu deels via vakbonden verliep. Maar ook van de groep die tweemaal meedeelde in de enquête geeft nu een groter deel aan dat de vakbond voor hen een informatiekanaal is dan in februari. Het belangrijkste kanaal voor het meeste personeel blijft echter de schoolleiding.

2.7 Informeren via schoolleiding

Gegeven het belang van de schoolleiding als informatiekanaal zijn in de 2^e meting enkele vragen toegevoegd over de mate waarin schoolleiders hun personeel (met name leraren) en ook de ouders informeren. Schoolleiders vroegen we of en wanneer zij leraren en ouders hebben geïnformeerd, en of hun school leraren en ouders in de komende twee maanden nog aanvullend gaat informeren. Leraren en overig personeel kreeg de vraag wanneer zij (via het kanaal dat zij als belangrijkste hadden aangemerkt) voor het laatst informatie over passend onderwijs kregen. De informatie uit deze bronnen bij elkaar geeft een indicatie of en wanneer actie is ondernomen om ouders en personeel te informeren, en wat het bereik van die acties is geweest.

Perspectief van schoolleiders

Tabel 2.10a en 2.10b laat zien of en wanneer de schoolleiders naar eigen zeggen hun leraren en ouders hebben geïnformeerd. De verschillen tussen sectoren (po, vo) in het informeren van leraren is niet significant, dus tabel 2.10a geeft het overzicht voor alle schoolleiders gezamenlijk. Het informeren van ouders verschilt wél (enigszins) naar sector.

Tabel 2.10a Heeft u leraren op uw school geïnformeerd over passend onderwijs? Schoolleiders, meting 2.

Ja, in de afgelopen drie maanden	18%
Ja, meer dan drie maanden geleden	12%
Ja, in de afgelopen drie maanden en daarvoor	68%
Nee	2%
Weet ik niet (meer)	0%

⁶ Deze categorie is niet voorgelegd aan schoolleiders.

⁷ Deze categorie is niet voorgelegd aan schoolleiders.

Tabel 2.10b Heeft u ouders geïnformeerd over passend onderwijs bij u op school? Schoolleiders, meting 2, naar sector.

	PO	VO
Ja, in de afgelopen drie maanden	26%	24%
Ja, meer dan drie maanden geleden	16%	12%
Ja, in de afgelopen drie maanden en daarvoor	43%	41%
Nee	14%	19%
Weet ik niet (meer)	2%	4%

Als het om het informeren van leraren gaat, hebben vrijwel alle schoolleiders dat naar eigen zeggen op enig moment gedaan. Bij elkaar 86% zegt dit in ieder geval óók in de afgelopen drie maanden (dus sinds meting 1) te hebben gedaan.

Schoolleiders hebben zich iets minder intensief bezig gehouden met het informeren van ouders, maar nog altijd tweederde zegt ook de ouders in de afgelopen drie maanden te hebben geïnformeerd.

Naast deze 'terugkijkende' vragen kregen de schoolleiders ook de vraag of hun school de komende twee maanden (juni, juli) leraren en ouders ging informeren. Tabel 2.11a en 2.11b laten de reacties daarop zien.

Tabel 2.11a Gaat uw school in de komende twee maanden de leraren (extra) informeren over passend onderwijs? Schoolleiders, meting 2.

Jazeker, er zijn concrete activiteiten gepland	22%
Waarschijnlijk, er zijn (nog) geen concrete activ. gepland	50%
Misschien	14%
Waarschijnlijk niet	12%
Zeker niet	2%
Weet ik (nog) niet	1%

Tabel 2.11b Gaat uw school in de komende twee maanden ouders (extra) informeren over passend onderwijs bij u op school? Schoolleiders, meting 2, naar sector.

	PO	VO
Jazeker, er zijn concrete activiteiten/tijdstippen gepland	15%	13%
Waarschijnlijk, er zijn (nog) geen concrete activ. gepland	53%	45%
Misschien	15%	16%
Waarschijnlijk niet	13%	17%
Zeker niet	2%	3%
Weet ik (nog) niet	2%	5%

Een aanzienlijk deel, bijna driekwart, van de schoolleiders zegt dat hun school de komende in juni en juli 'zeker' of 'waarschijnlijk' de leraren (extra) gaat informeren.

Voor ouders is dat een iets kleiner aandeel (68% in PO en 58% in VO) maar nog altijd meer dan de helft.

Ook hier geldt dat er bij het informeren van leraren geen verschillen tussen PO en VO te zien zijn, en in het informeren van ouders wel.

Kortom: een ruime meerderheid van de schoolleiders zegt én de afgelopen maanden én de komende maanden bezig te zijn met het informeren van leraren én ouders. De schoolleiders die de afgelopen maanden de leraren níet geïnformeerd hebben, laten

overigens geen ander beeld zien dan de schoolleiders die de leraren al wel geïnformeerd hebben.

Perspectief van de leraren

Als we de leraren bezien voor wie de schoolleiding hun belangrijkste informatiebron over passend onderwijs is (het merendeel), dan blijkt dat 57% van hen de meest recente informatie van de schoolleiding heeft gekregen in de afgelopen drie maanden; 24% vóór februari 2014, en 19% weet dit niet (meer).

Van deze groep vindt 78% de informatie die van de schoolleiding afkomstig is in het algemeen voldoende of goed bruikbaar.

Er is een verband tussen de timing van de informatie en het gevoel van op-de-hoogte-zijn, op school- en individueel niveau: de groep die in de afgelopen 3 maanden is geïnformeerd is, voelt zich iets beter op de hoogte van de veranderingen. Ook vindt de groep die recent nog is geïnformeerd de informatie vaak beter bruikbaar (85% voldoende/goed, tegen 70% van de groep die langer geleden is geïnformeerd).

Er is dus een effect van het 'recent informeren', maar ook van de leraren die tevreden zijn met de kwaliteit van de informatie en recent nog geïnformeerd zijn, vindt nog bijna de helft zich niet (3%) of maar 'enigszins' (46%) op de hoogte van de veranderingen op schoolniveau (op individueel niveau resp. 8% en 42%). Het kan zijn dat leraren zelf vinden dat ze niet meer dan 'enigszins' op de hoogte hoeven te zijn; deze mogelijkheid wordt getoetst in de kwalitatieve verdieping op basis van deze tweede meting.

2.8 Week van passend onderwijs

Van 24 t/m 28 maart, dus tussen beide metingen van deze monitor in, werd de Week van passend onderwijs georganiseerd. Zo'n 200 activiteiten zijn in die week uitgevoerd, door scholen, samenwerkingsverbanden en andere organisaties. In meting 2 zijn twee vragen opgenomen om het bereik hiervan te peilen bij onderwijspersoneel.

Eerst is gevraagd in hoeverre respondenten op de hoogte waren van de Week van passend onderwijs, en voor de groep die ervan gehoord had, is gevraagd of hun eigen school een activiteit had georganiseerd in die week.

Tabel 2.12 Heeft u over de Week van passend onderwijs gehoord of gelezen? Percentage 'ja', naar functiecategorie, gesorteerd van meest naar minst.

	% ja
schoolleider	87%
ambulant begeleider (v)so/sbao	87%
ib-er (s)bao	81%
zorgcoördinator	80%
schoolmaatsch.werker	67%
leraar sbao	65%
leraar (v)so	55%
leraar bao	54%
onderwijsassistent	49%
leraar vo	32%

Tabel 2.13 Heeft uw school in de Week van passend onderwijs een bijeenkomst/ activiteit georganiseerd? Percentages ja/ nee/ weet ik niet, naar functiecategorie, gesorteerd van meest naar minst 'ja'.

	ja	nee	weet ik niet
leraar sbao	29%	61%	10%
onderwijsassistent	28%	40%	32%
leraar (v)so	24%	64%	12%
ambulant begeleider (v)so/sbao	24%	54%	22%
leraar vo	20%	61%	20%
schoolleider	15%	84%	1%
leraar bao	14%	79%	7%
ib-er (s)bao	13%	84%	3%
zorgcoördinator	13%	84%	3%
schoolmaatsch.werker	9%	46%	46%

We zien dat vooral in het speciaal onderwijs een relatief groot deel van de scholen volgens de respondenten heeft deelgenomen aan de activiteiten in de Week van passend onderwijs.

Tabel 2.13 geeft inzicht in de verdeling naar *functiegroepen*. Analyse op *schoolniveau* (BRIN) laat zien dat respondenten van 18% van de onderzochte scholen zeggen dat de school een activiteit heeft georganiseerd.

Of mensen gehoord hebben over de Week van passend onderwijs, hangt samen met de mate waarin zij op de drie beschreven niveaus op de hoogte (en voorbereid) zijn. Of de school in die week een activiteit georganiseerd heeft, hangt hiermee nauwelijks samen.

2.9 Informatiebehoeften

Hoewel dus het nodige aan activiteiten op het gebied van informeren is ontplooid, acht een aanzienlijk deel van vooral de leraren zich nog niet goed op de hoogte van wat er verandert voor henzelf en hun school. We hebben evenals de eerste meting gevraagd over welke specifieke onderwerpen zij meer informatie zouden willen ontvangen.

Tabel 2.14 Over welke onderwerpen rond passend onderwijs zou u graag meer informatie ontvangen? Naar schoolleiders/overig personeel, meting 1 en 2.

	schoolleiders		overig personeel	
	feb	mei	feb	mei
Waar ik met vragen over de invoering van passend onderwijs op uw school terecht kan	11%	10%	22%	19%
Welke ondersteuning er vanaf 1 augustus komt voor leerlingen op uw school die nu een 'rugzak' hebben	37%	25%	55%	49%
De procedure om extra ondersteuning voor leerlingen (in mijn klas) te krijgen	51%	41%	57%	55%
Wat ik moet doen als er voor een leerling geen passende plek (meer) is op mijn school	42%	34%	43%	39%
Een ander onderwerp	10%	8%	9%	9%
Geen	22%	34%	12%	16%
Weet ik niet	4%	6%	9%	9%

In februari constateerden we dat groot deel van de schoolleiders én van het overig personeel op een of meer onderwerpen nadere informatie willen ontvangen. De procedure voor extra ondersteuning was daarbij het meest genoemd; overig personeel kiest daarnaast ook vaak voor nadere informatie over de ondersteuning van lgf-leerlingen. De rangorde van onderwerpen is dezelfde gebleven als in de 1e meting. Wat wel opvalt is dat met name onder schoolleiders de algehele informatiebehoefte daalt: waar in februari 74% van de schoolleiders één of meer specifieke onderwerpen noemde, is dat nu 60%. Voor overig personeel was het 79% en is het nu 75%. Dit is in lijn met hiervoor genoemde trends: schoolleiders raken steeds beter op de hoogte, en hebben dus ook minder specifieke informatiebehoeften. Voor overig personeel (met name leraren) geldt dit in veel beperktere mate.

3 Hoe voorbereid is het personeel

3.1 Voorbereid op school- en individueel niveau

Het informeren en het 'op de hoogte zijn' zijn in het kader van passend onderwijs een middel; het uiteindelijk doel is dat de betrokkenen voldoende weten om *voorbereid* te zijn op de veranderingen per 1 augustus 2014. Daarom hebben we ook in deze 2e meting gevraagd of zij zichzelf én hun school voorbereid vinden op de invoering van passend onderwijs.

Schoolniveau

De volgende tabel geeft de mate weer waarin respondenten hun school voorbereid vinden op de invoering van passend onderwijs, aflopend op functiecategorie gesorteerd (van categorie die de school het beste voorbereid vindt naar de categorie die de school het minst voorbereid vindt). Er is op dit punt nauwelijks verschil tussen PO en VO; daarom is een uitsplitsing naar functiecategorieën hier informatiever.

Tabel 3.1 In hoeverre is uw school naar uw indruk voorbereid op de invoering van passend onderwijs? Percentages tamelijk/zeer goed, meting 1 en 2, naar functiecategorie, gesorteerd van best naar minst voorbereid. *NB alleen vetgedrukte verschillen tussen februari en mei zijn statistisch significant.*

	feb	mei
schoolleider	62%	67%
zorgcoördinator	56%	61%
leraar (v)so	58%	60%
leraar sbao	59%	59%
schoolmaatsch.werker	32%	59%
onderwijsassistent	51%	56%
ib-er (s)bao	48%	51%
ambulant begeleider (v)so/sbao	38%	50%
leraar vo ⁸	43%	43%
leraar bao	43%	41%
alle respondenten	49%	49%

De rangorde van functiecategorieën is veranderd ten opzichte van meting 1. De leraren in het regulier basis- en voortgezet onderwijs zijn van alle categorieën nu het minst voorbereid, hoewel er voor deze groepen geen significante verschillen zijn tussen meting 1 en meting 2. Want we wel zien is een lichte stijging bij schoolleiders (die in meting 1 al het beste voorbereid waren) en een sterkere stijging bij ambulant begeleiders.

Over alle respondenten is de groep die de school niet of enigszins voorbereid vindt ongeveer even groot als de groep die de school tamelijk of goed voorbereid vindt, evenals in meting 1.

Individueel niveau

Naast het schoolniveau is aan iedere respondent ook gevraagd in hoeverre hij/zij zelf is voorbereid op de invoering van passend onderwijs. De reacties zijn in de volgende tabel weer uitgesplitst naar functiecategorie.

⁸ Hier is een sterk verschil tussen praktijkonderwijs enerzijds (65%) en vmbo en havo/vwo anderzijds (resp. 43% en 39%).

Tabel 3.2 In hoeverre bent u zelf naar uw indruk voorbereid op de invoering van passend onderwijs? Percentages tamelijk/zeer goed, meting 1 en 2, naar functiecategorie, gesorteerd van best naar minst voorbereid. *NB alleen vetgedrukte verschillen tussen februari en mei zijn statistisch significant.*

	feb	mei
schoolleider	74%	75%
zorgcoördinator	71%	73%
ambulant begeleider (v)so/sbao	57%	70%
ib-er (s)bao	60%	67%
leraar sbao	45%	50%
leraar (v)so	41%	46%
schoolmaatsch.werker	56%	41%
onderwijsassistent	30%	36%
leraar bao	33%	33%
leraar vo ⁹	30%	30%
alle respondenten	43%	45%

Ook in de individuele mate van voorbereiding zien we bij de meeste groepen geen (significant) verschil tussen meting 1 en 2. Uitzondering zijn de intern en ambulant begeleiders; voor hen is sprake van een vooruitgang in de mate van voorbereiding tussen meting 1 en 2.

3.2 Betrokkenheid

Op dezelfde manier als in meting 1 hebben we gepeild hoe betrokken het personeel is bij de invoering van passend onderwijs:

- in hoeverre respondenten lid zijn van de MR (PMR, GMR) van hun school, en in hoeverre die MR betrokken is geweest bij de invoering van passend onderwijs op de school,
- in hoeverre zij betrokken zijn geweest bij het ondersteuningsprofiel van hun school, en
- in hoeverre zij zich betrokken voelen bij de invoering van passend onderwijs.

- Rol van de MR bij de invoering van passend onderwijs

Het MR-lidmaatschap onder de respondenten is – niet verrassend – nagenoeg hetzelfde in meting 1 (6% in VO, 18% in PO) en meting 2 (8% in VO, 19% in PO). Wat wel is veranderd is de perceptie van betrokkenheid van de MR bij de invoering van passend onderwijs in het VO. Afgezien van een aanzienlijk deel dat dit niet weet, vonden in meting 1 de meeste VO-respondenten dat de MR niet of enigszins was betrokken. Maar nu vindt de meerderheid in het VO dat de MR tamelijk of zeer sterk is betrokken. In het PO is deze ontwikkeling niet te zien.

- Betrokkenheid bij het ondersteuningsprofiel

Een concrete manier waarop personeel betrokken kan zijn (geweest) bij de invoering van passend onderwijs, is rond het opstellen van het ondersteuningsprofiel van de school. Respondenten is daarom gevraagd: *Bent u betrokken geweest bij de totstand-koming van het ondersteuningsprofiel van uw school?*

In meting 1 is dit aan alle respondenten gevraagd. De 2^e meting heeft een extra vraag, of men het ondersteuningsprofiel kent (zie tabel 2.7), en alleen degenen die het kennen, krijgen de vraag naar betrokkenheid. De uitkomsten in absolute zin zijn daarom niet 1-op-1 vergelijkbaar. Wat constant is gebleven, is de rangorde van func-

⁹ Uitgesplitst naar schoolsoort: pro 45%, vmbo 35%, havo/vwo 23%.

tiecategorieën. De schoolleiders, de ib-ers en zorgcoördinatoren vormen de 'kop-groep'. De middenmoot wordt gevormd door ambulant begeleiders, schoolm. werkers, en leraren baso en sbao. Het minst betrokken bij het ondersteuningsprofiel zijn leraren vo en (v)so en onderwijsassistenten. De enige ontwikkeling is dat schoolmaatschappelijk werkers nu iets hoger in de rangorde staan.

- **Ervaren betrokkenheid**

In de mate waarin personeel zich betrokken voelt bij de invoering van passend onderwijs, is weinig veranderd tussen meting 1 en 2. Alleen bij de leraren basisonderwijs zien we dat de ervaren betrokkenheid iets achteruit is gegaan: 65% in meting 1 voelde zich niet of enigszins betrokken, in meting 2 is dat 69%.

De verdeling tussen de functies is ook hier stabiel: schoolleiders, zorgcoördinatoren en ib-ers zijn sterk betrokken, ambulant begeleiders en schoolm.werkers zijn de midden-groep en de reguliere leraren zijn voor minder dan de helft betrokken, met als minst betrokken groep de leraren vo (78% hiervan is niet/enigszins betrokken, vergelijkbaar met meting 1).

- **Verband tussen betrokkenheid, op de hoogte en voorbereid zijn**

We hebben evenals in meting 1 tamelijke sterke¹⁰ positieve verbanden gevonden tussen het op de hoogte zijn, voorbereid zijn, en ervaren betrokkenheid. De volgende conclusies uit meting 1 worden in deze 2^e meting bevestigd:

- Iemand die zich op de hoogte vindt, vindt zich vaak op de hoogte op *alle drie niveaus* (algemeen, veranderingen op school, veranderingen voor zichzelf).
- Iemand die zich op de hoogte vindt, vindt zichzelf en in iets mindere mate de school ook *voorbereid*.
- Iemand die zichzelf voorbereid en op de hoogte vindt, voelt zich ook vaak *betrokken* bij de invoering van passend onderwijs.

Er is een groep 'goed op de hoogte en voorbereid', die uit relatief veel directeuren en zorgcoördinatoren bestaat. Anderzijds bevat de groep 'niet goed op de hoogte en voorbereid' veel leraren in regulier basis- en voortgezet onderwijs en onderwijsassistenten. De intern en ambulant begeleiders en leraren in het speciaal onderwijs zitten meestal tussen de eerste en tweede groep in.

3.3 Samenwerkingsverbanden en groepen respondenten

In deze paragraaf analyseren we de samenhang van de mate van voorbereiding (en op de hoogte zijn) en twee mogelijk invloedrijke factoren:

- Zijn bepaalde *samenwerkingsverbanden* beter voorbereid op en op de hoogte van passend onderwijs? Is er een 'voorhoede' zichtbaar?
- Zijn er *verschillen tussen de groepen respondenten* die nu de vragenlijst voor het eerst invullen en respondenten die in februari ook al meededen?

Analyse naar samenwerkingsverband

Nederland is ten behoeve van passend onderwijs verdeeld in regionale samenwerkingsverbanden (swv's); 77 in het PO en 75 in het VO. Sommige van deze samenwerkingsverbanden zijn al langere tijd actief met dit onderwerp bezig, er is een voorhoede van koploper- en pioniers-swv's. Zijn deze verschillen ook de enquête terug te zien, in de zin dat de respondenten uit die regio's/swv's zich beter op de hoogte en voorbereid vinden?

¹⁰ Correlatiecoëfficiënten zijn vrijwel steeds >0.6.

In de 1^e meting concludeerden we dat er variatie in mate van voorbereiding tussen swv's was, maar dat er geen duidelijke voor- of achterhoede in de data te vinden waren. Er waren 2 swv's die meer dan 10% onder het gemiddelde uitkwamen, en 2 swv's die meer dan 10% beter dan gemiddeld presteren. Maar deze swv's corresponderen niet met de uitkomsten naar swv van de ouderenquête.

In deze 2^e meting zijn er 3 swv's (1 PO en 2 VO) waar de uitkomsten van zowel schoolleiders als leraren meer dan 10% onder het gemiddelde¹¹ liggen. Aan de andere kant zijn er ook 3 swv's (ook 1 PO en 2 VO) waar de uitkomsten bij schoolleiders, leraren en begeleiders meer dan 10% boven het gemiddelde liggen.

Al deze zes swv's zijn *andere* dan de vier swv's waar in meting 1 het personeel meer dan 10% van het gemiddelde afweek. Er is dus geen groep van swv's die twee metingen achtereenvolgend duidelijk als voor- of achterhoede zichtbaar wordt.

Ook is er geen match van de 'goede' swv's uit deze meting met de bekende pioniers/koploper-swv's. Wel komt het 'slechte' PO-swv van deze meting voor in de lijst van negen 'slechte' swv's bij ouders in meting 1.

Eerste-keer-invullers vs. tweede-keer-invullers

De antwoordpatronen (naar functiecategorie) van mensen die de enquête voor het eerst invullen en mensen die de enquête in februari ook al hadden ingevuld blijken anders te zijn. De 'tweede keer'-groep is over de gehele linie positiever. Dat wil zeggen: zij vinden zichzelf beter voorbereid, en zijn op alle drie niveaus beter op de hoogte. Het verschil is vaak rond de 10% meer in de categorie tamelijk/zeer goed op de hoogte/voorbereid.

Er kunnen meerdere oorzaken zijn voor dit verschil:

1. Een enquête-effect; louter het feit dat mensen weer meedoen is een stimulans om een ontwikkeling te melden, of het meedoen aan de eerste meting zorgt op zichzelf al voor een grotere betrokkenheid bij het onderwerp.
2. De groep die een mailadres had opgegeven in meting 1 was toen ook al een 'positievere' groep dan gemiddeld.
3. De groep die mee heeft gedaan is een positievere groep dan de totale groep die in meting 1 een mailadres had opgegeven.

We zien in het voorbereid-zijn en het op-de-hoogte-zijn op individueel en schoolniveau een licht positieve ontwikkeling (verklaring 1). Maar dit zijn slechts enkele procenten meer in de categorie 'tamelijk/zeer goed op de hoogte'. Degenen die nu positiever zijn en degenen die nu negatiever zijn dan in februari houden elkaar bijna in evenwicht, en de meesten vulden in mei hetzelfde in als in februari. Er is dus geen duidelijke positieve trend tussen februari en mei voor deze groep.

Het grootste deel van het verschil blijkt te verklaren uit de 2^e verklaring. Er was in meting 1 namelijk al een significant verschil tussen de groep die een mailadres opgaf en de groep die dat niet deed. Binnen de groep die een mailadres opgaf is vervolgens geen vertekening opgetreden (verklaring 3 valt af). Maar omdat die groep destijds al positiever was (en dus geen aselechte steekproef uit meting 1 was) is deze groep ook nu in meting 2 iets positiever.

¹¹ Hiertoe zijn de uitkomsten voor het op de hoogte zijn (op drie niveaus) en voorbereid zijn (op twee niveaus) bij elkaar opgeteld. De gemiddeldes zijn per swv berekend, apart voor schoolleiders, leraren (incl. onderwijsassistenten) en 'zorgspecialisten' (schoolm.werkers, intern en ambulant begeleiders, zorgcoördinatoren).

4 Samenvatting en conclusies

De Monitor Voorbereiding Passend Onderwijs wordt door Ecorys en Panteia uitgevoerd in opdracht van Schoolinfo. Kernvraag is in hoeverre ouders en onderwijspersoneel geïnformeerd zijn over en voorbereid zijn op de invoering van passend onderwijs op 1 augustus 2014.

Dit rapport doet verslag van de bevindingen van de tweede meting onder onderwijspersoneel¹², op basis van een internetenquête in de periode 12-25 mei 2014. De respons op de enquête was 23% op locatiedirecteurniveau, en in totaal hebben 8.724 mensen de vragenlijst ingevuld.

Activiteiten sinds meting 1

In de periode tussen meting 1 en 2 heeft 86% van de schoolleiders naar eigen zeggen de leraren geïnformeerd (68% ook al daarvoor) over de invoering van passend onderwijs. 69%(PO)/65%(VO) heeft ook ouders geïnformeerd. Daarnaast zegt 72% van de schoolleiders dat hun school zeker of waarschijnlijk de leraren in juni en juli nader gaat informeren.

Tussen meting 1 en 2 (24-28 maart) vond de Week van de passend onderwijs plaats. Deze week is onbekend voor bijna de helft van de basisschoolleraren en voor 2/3 van de vo-leraren. Van de scholen waar respondenten meededen in de enquête heeft 18% een activiteit in die week georganiseerd. Dit heeft nauwelijks invloed op de mate van voorbereiding onder personeel.

Meer op de hoogte?

Het informeren door de schoolleiding is van groot belang voor leraren. We zien enerzijds een sterk verband tussen geïnformeerd en voorbereid zijn, en anderzijds blijkt voor leraren de schoolleiding (in beide metingen) de belangrijkste informatiebron over passend onderwijs. Leraren die de afgelopen drie maanden zijn geïnformeerd, vinden zich iets beter op de hoogte, maar ook van deze groep vindt ongeveer de helft zich niet of 'enigszins' op de hoogte van de veranderingen op school en voor henzelf.

Voor de meeste categorieën onderwijspersoneel lijkt tussen februari en mei weinig veranderd in de mate waarin zij zich zichzelf op de hoogte vinden van de veranderingen die aanstaande zijn. We zien wel enige vooruitgang op dit gebied in het (voortgezet) speciaal onderwijs en onder schoolleiders. Daarnaast is de behoefte aan specifieke informatie afgenomen bij schoolleiders, wat erop duidt dat zij voldoende op de hoogte zijn.

Ergo: groepen die toch al bovengemiddeld op de hoogte waren, zijn nu nog beter op de hoogte. Maar de grootste groepen respondenten, de leraren in het reguliere basis- en voortgezet onderwijs, zijn niet significant beter op de hoogte dan in meting 1.

¹² Schoolleiders, leraren, onderwijsassistenten, intern en ambulant begeleiders, zorgcoördinatoren, schoolmaatschappelijk werkers.

Beter voorbereid?

Zijn scholen en personeel nu beter voorbereid op de invoering van passend onderwijs dan in februari? Over de hele linie is er geen verschil: ongeveer de helft vindt de school tamelijk of zeer goed voorbereid, en iets minder (43% in februari, 45% in mei) zichzelf. Wel zien we dat ambulant en intern begeleiders nu significant beter voorbereid zijn op individueel niveau dan drie maanden geleden. De school is nu beter voorbereid dan 3 maanden geleden volgens schoolleiders en ambulant begeleiders.

Ook hier zien we dat de 'specialisten', die intensief met leerlingen met ondersteuningsbehoeften te maken hebben, een positieve trend laten zien, maar dat de grootste groep (leraren) niet beter of slechter voorbereid is dan drie maanden geleden.

Evenals in meting 1 zijn er enkele samenwerkingsverbanden (toen 4, nu 6) die meer dan 10% beter of slechter dan gemiddeld op de hoogte en voorbereid zijn. Deze groep *outliers* vertoont echter geen overeenkomsten met de *outliers* van meting 1. Er zijn dus geen swv's die tweemaal achtereen voor- of achterhoede blijken. Ook is er geen match met de pionier/koploper-swv's aan de positieve kant.

